

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Cena
din 1.—

Organ SS oddelkov »Das Schwarze Korps« piše v svoji zadnji številki o bodoči vojni pod naslovom: »Mi vemo, kako je z nami«. List prihaja do zaključka, da se bo bodoča vojna zaključila za Nemčijo samo zmagovito. »Moramo zmagati, drugače bi bilo konec naše države in naroda kot biološkega organizma. Ne bomo se zadovoljili samo z neznatnimi vojaškimi uspehi, tudi ne z nekoliko milijardami vojne odškodnine. Pripraviti moramo nasprotniku isto usodo, kot nam jo pripravlja on. Zasluga narodnega socializma je, da je izvedel popolno politizacijo nemškega človeka in pripravil Nemce do politično mislečega vojaka. Nemški narod, ki je bil še l. 1914. sprejemljiv za propagando v stilu pisma King Halla, je danes proti takšnim vznemirjenjem zaščiturani.«

Maribor, 14. avgusta.

Vprašanje Alandskih otokov je še vedno v ospredju zanimanja javnosti severnih držav. Kakor znano, je Finska, ki je lastnik teh otokov, čeprav so po svojem prebivalstvu popolnoma švedski, postavila zahtevo, da sme otoke remilitarizirati in utrditi. Nemčija je takoj in že po predhodnem sporazumu s Finsko pristala na to zahtevo, Rusija se ji je pa zelo odločno postavila po robu. Društvo narodov, ki bi moralo rešiti ta spor, je njegovo reševanje po stari navadi — odložilo za bodočnost. Pri tem je navidezno stvar ostala, toda za kulisami se boj za Alandsko otočje nadaljuje in odloženo vprašanje bo slej ali prej v ostrejši obliki zopet postalo akutno. Mi smo se dotaknili vprašanja zlasti zaradi tega, ker nam razkriva eno tistih skritih front mednarodnih nasprotij, o katerih se najmanj govori, ki pa jasno kažejo tendence totalitarnih sil.

Alandsko otočje leži med Švedsko in finko kopnino, od prve oddaljeno kakih 60, a od druge okrog 80 km. Zračna črta na Königsberg v Vzhodni Prusiji znaša okoli 500 km, na Leningrad pa malenkost manj. Zračna črta na estonsko kopnino pa znaša dobrih 200 km.

Te številke govore same zase. Utrjeno Alandsko otočje v rokah nekoga, ki bi imel interes na tem, da zapre Finski zaliv in v njem sovjetsko vojno mornarico, bi bilo izredno mogočno orožje. Verjetnost, da bi nemška vojna mornarica obvladala Baltsko morje, a zlasti bregove Poljske, baltičkih in skandinavskih držav, bi bila seveda neprimerno večja, obenem bi pa bila v največji meri zaščitena Nemčija pred napadi z morske strani. Zato je razumljivo, da imenujejo Alandsko otočje tudi severni ali baltički Gibraltar.

Toda Alandsko otočje je finko, ne nemško. Še več, Finska utemeljuje svojo zahtevo po utrditvi Alandskih otokov z argumentom, da hoče maksimalno ščititi svojo nevtralnost. Zaradi tega je prišel sovjetski ugovor spočetka nekoliko nerazumljivo in nepričakovano. Toda hiter pristane Nemčije z druge strani je dal misliti in danes je stvar že precej bolj jasna, čeprav so seveda tudi sedaj še pravi sovjetski argumenti neznani. Po sredi je najbrže Finska sama in vprašanje, kako daleč sega njena nevtralnost. Treba se je namreč spomniti, da razmerje med Finsko in Sovjetsko unijo ni treba iskati zgolj v zgodovini, marveč tudi v nekih konkretnih pojavih današnje Finske. Pred očmi imamo namreč precej močne fašistične in polfašistične tendence v Finski, ki so — kakor povsod — zvezane z imperialističnimi načrti. Ti krogi so vedno gojili simpatije za evropski revizionizem, ker so smatrali, da tudi Finska spada v krog držav, ki jih je versajski mir okrnil. Te težnje so dobile svojo formulacijo v znanem geslu o Veliki Finski, ki ima svoj minimalni in svoj maksimalni program. Prvi zahteva priključitev sovjetske Karelije, ki tvori avtonomno republiko v sklopu sovjetske zveze, ter leningradske pokrajine z Leningradom vred Finski. Ta program obvladuje vse nacionalistične kroge, zato je razumljivo, da se odnosi med SSSR in Finsko nikoli niso mogli urediti tako, da bi izginilo medsebojno nezaupanje. Toda razen tega minimalnega programa obstoji tudi fantastično maksimalni, ki zahteva ves ruski sever tja do Urala, pri čemer se sklicuje na neko finko preteklost teh pokrajin. Kakor je ta načrt fantastičen, ima vendarle vnete zagovornike v fašističnih germanofilskih krogih, ki računajo, da bi pri eventualnem razkosanju SSSR njihov maksimalni načrt postal povsem realen, ker bi bil najbrže tudi nemški interes, da potisne Rusijo od Baltskega morja in Murmanskega zaliva. Finska nevtralnost je potemtakem močno problematična. Kakor hitro bi prevladali desni fašistični elementi — a v primeru vojne in s tujo pomočjo bi bilo to zelo mogoče — bi se Finska spremenila v oboroženega zaveznika totalitarnih držav. Po vsem tem je razumljivo, čemu pripisuje Sovjetska zveza vprašanje tako zvanega »indirektnega napada« pri moskovskih pogajanjih toliko važnost.

Vprašanje se tembolj komplicira zaradi tesnih zvez med finko in nemško armado na eni strani in zaradi zelo močnega vpliva fašističnih skupin v sami

Pospešena pogajanja v Moskvi

ODSTRANJENE SO VSE POLITIČNE ZAPREKE. — DEMANTI VESTI O AMERISKI PONUDBI RUSIJI V PRIMERU VOJNE NA DALJNEM VZHODU.

MOSKVA, 14. avgusta. Prva posvetovanja med šefi generalnih štabov v palači Spiridonovki so dovedli da znatnega napredka k sporazumu. Zatrjujejo, da so odstranjene vse zapreke političnega značaja, tako da se bodo pogajanja vojaških strokovnjakov nadaljevala pospešeno, v zelo povoljni atmosferi.

MOSKVA, 14. avgusta. Agencija TASS zanika vesti, ki so javljale, da je ameriški poslanik v Moskvi predlagal Molotovu

sodelovanje Zedinjenih držav in sovjetske Rusije na Daljnem vzhodu ter da je washingtonska vlada obljubila v primeru vojne z Japonci Rusom vso podporo če podpišejo ti vojaški pakt z Angleži in Francozi. Po demantiranih vesteh je bil Roosevelt pripravljen, po sklenjenem sporazumu v Moskvi poslati tja posebno delegacijo, ki bi proučila z Rusi vsa sporna vprašanja Daljnega vzhoda.

Italija ponudi Španiji vojaško zvezo

VAŽNE NALOGE NOVEGA ITALIJANSKEGA POSLANIKA PRI FRANCOVI VLADI.

RIM, 14. avgusta. Z imenovanjem Gamabare za italijanskega poslanika pri Francovi vladi spravljajo v tukajšnjih političnih krogih v ospredje namero, da bi se čim prej sklenil med španijo in Italijo vojaški pakt. Gamabara je kot bivši šef italijanske vojaške misije v španiji dober poznavalec prilik Iberskega polotoka in izvrstno kvalificirana osebnost, ki bi bila

zmožna, pripraviti temelje za italijansko-špansko vojaško pogajanja v novi španski vladi, v kateri prevladujejo vojaški krogi. Italija iskreno želi, da bi se sklenil s španijo vojaški pakt. Pričakujejo, da bo dosedanji španski poslanik v Rimu, García, zamenjan, na njegovo mesto pa imenovan visok vojaški dostojanstvenik, ki je italijanskim težnjam zelo naklonjen.

Litva se ne bo odrekla Baltiku

RIBIŠKA VASICA SVENTOI NAJ POSTANE LITVANSKO PRISTANIŠČE

KAUNAS, 14. avg. Reu er. Polslužbeni litvanski list prinaša članek, v katerem naglašajo, da se bo litvanski narod raje boril do zadnjega moža, kakor da bi se odpovedal 14 milj dolgi obali ob Baltiku, kolikor je je še ostalo, odkar je bila Klaipeda priključena k Nemčiji. Po vsej deželi je zdaj živahna propaganda za morje in pomorstvo. Propagatorji zahte-

vajo, da se z združenimi močmi vsega naroda poveča zdaj brezpomembna ribiška vas Svėntoi v glavno litvansko pristanišče po zgledu, kakor je Poljska dvignila iz preproste ribiške vasice svojo Gdynjo. Mnogi visoki uradniki so se prostovoljno prijavili, da bodo pomagali pri prvih delih ter tako dali dober zgled za gradnjo litvanskega okna v široki svet.

Protipoljska gonja na Slovaškem

NEMCI OČITAJO POLJAKOM, DA IMAJO OSVAJALNE NAMENE.

DUNAJ, 14. avg. »Deutsche Stimmen«, organ nemškega državnega tajnika na Slovaškem, piše v zvezi s Försterjevim govorom v Gdansk o »odprtem računu«, ki ga ima Slovaška še v Poljski in ki ga mora prej ali slej izkupiti. Slovaški tisk pa poroča, da so Poljaki protizakonito vključili v svoje državno področje mnoge Slovake, ki jih na Poljskem vprav iztrebljajo. Poljaki zatrjujejo, da je neka odlična vojaška osebnost

izjavila, da bodo napravili iz Slovaške poljsko vojaško oporišče. List Hlinkove garde piše, da je Javorina, ki jo je leta 1938. zasedla Poljska, zarezala globoko rano v srce slehernega Slovaka.

DUNAJ, 14. avg. Iz dobro poučenih progov zatrjujejo, da je »Slovaška odredila« več obrambnih ukrepov na poljski meji. Pripravljajo se ceste, grade utrdbe. V Bratislavo je dospelo več beguncev iz poljske Ukrajine.

Senzacionalne aretacije v Tokiu

POLICIJA JE ARETIRALA VEČ ZAROTNIKOV PROTI MIKADOVEMU SPREMLJANJU.

TOKIO, 14. avgusta. Havas. Policija je uvedla strogo nadzorstvo nad ultranacionalističnimi elementi, posebno ima na umu nekatere odlične osebnosti, zapletene v teroristično akcijo, ki je nastopala že pred leti. V Tokiu so aretirali tri mladeniče, ki so priznali, da so nameravali sodelovati pri protiangelskih demonstracijah in da so pripravljali umor nekaterih uglednih osebnosti iz mikadovega spremljanja.

Med nameravanimi žrtvami je bil tudi grof Moguaki Mak'no, čuvar privatnega pečata in dvorni minister Kurahei Juaza. Policija polaga posebno važnost na aretacijo Keneči Home, ki je sodeloval pri umoru ministrskega predsednika Inukaja I. 1932. V njegovem stanovanju so našli več bomb. Politični krogi molče o rezultatih preiskave.

SPOMINU PRVIH SRBSKIH ŽRTEV

BEOGRAD, 14. avg. Po vseh srbskih krajih Jugoslavije so v minih dneh bile spominske svečanosti na prve žrtve, ki so padle v spopadih ob Dunavi in Drini. Posebno lepa je bila svečanost s službo božje v Šabcu, srbskem Verdunu, ki je mnogo trpel ob izbruhu sovražnosti med Avstro-Ogrsko in Srbijo.

RUSKO ŠESTMOTORNO LETALO

MOSKVA, 14. avg. Včeraj je bil poizkusni let novega orjaškega ruskega letala, ki ima 6 motorjev ter prostora za 64

potnikov. Polet se je popolnoma posrečil.

Mariborska napoved. Prevladovalo bo oblačno, malo vetrovno in toplo vreme. Toplota bo ostala brez večje spremembe. V soboto je bila najvišja temperatura 28,7, včeraj 22,5, danes najnižja 16,3, popoldne pa 21,4.

Borza. Curih, 14. avg. D e v i z e : Beograd 10, Pariz 11,74, London 20,74%, Newyork 443¹/₁₆, Milan 23,30, Amsterdam 237,20, Berlin 177,70, Praga 15,17%, Sofija 5,40, Varšava 83,40, Budimpešta 87, Bukarešta 3,60.

ne bo dobila »v kredit«. To so potemtakem najbrže glavni razlogi, da se je Rusija tako odločno uprla finski zahtevi po remilitarizaciji in utrditvi Alandskega otočja.

Toda najsi že naša utemeljitev drži ali ne, eno je gotovo, da namreč bodoča vojna ne bo več pustila severnih držav v tako nevtralnih, kakor jih je svetovna in da imamo tudi tam pričakovati primere, kakor je bil v svetovni vojni — belgijski.

Y.

ZARADI PRAZNIKA IZIDE PRIHODNJA ŠTEVILKA »VEČERNIKA« V SREDO.

Domači zapiski

Sokolski zmagovalci pri kralju Petru II. na Bledu

Včeraj dopoldne je Nj. Vel. kralj Peter II. sprejel zmagovalno vrsto ljubljanskega Sokola, ki si je ponovno priborila meč kralja Aleksandra. Dr. Murnik je predstavil kralju posamezne tekmovalce, ki jim je kralj čestital k uspehu ter si ogledal srebrni ročaj meča, okrašen z dragulji. Zaradi dežja je moral nameravani nastop sokolskih prvakov pred kraljem izostati. »Škoda, da vas ne morem videti pri nastopu!« je dejal mladi kralj. V razgovoru s kraljem in kraljevičema je potekel čas, ob slovesu je Peter II. vidno vzradoščen zaradi sokolskega obiska vsakemu tekmovalcu posebej krepko stisnil desnico.

Akademski pevski zbor pri kraljici v Suvoboru

Na kraljevskem Suvoboru na Bledu je v soboto zvečer zapel naš najboljši vokalni zbor, Akademski pevski zbor ljubljanske univerze, podoknico Nj. Vel. kraljici Mariji. Pri vrodu je pevce z lam-piončki sprejel adjutant Pogačnik. Nj. Vel. kraljica Marija je s kraljem Petrom II. in kraljevičema Andrejem stopila v avlo dvorca. Akademiki so zanosno zapeli »Zdravico«, »Vabilo«, »Mlatiče« ter »Danico«. Visoka pokroviteljica zbora je sprejela dirigenta Marolta, ki je govoril tudi s kraljem, predstavljen je bil kraljeviču Andreju. Za slovo so akademiki zapeli še efektno Hajdrihovo »Hercegovsko«, nakar so se z navdušenimi vzkliki kraljevskemu domu poslovili.

Minister Snoj gasilcem

Na otvoritvi gasilske razstave v Ljubljani je minister Franc Snoj med drugim dejal: »Če hočemo, da bo naše gasilstvo na primerni višini, da bo deležno vsega napredka v strokovno tehničnem pogledu, mu moramo dati priliko, da se izobrazi in usposobi. Novi čas, nove prilike, razvoj tehnike in industrije stavijo tudi gasilstvu nove zahteve. Iz dneva v dan se odpirajo novi problemi, ki ne trpe odlaganja, temveč takojšnje rešitve. Gasilska zveza se teh nalog zaveda, zaveda se, da se mora preurediti in na nove temelje postaviti šolanje in tehnična izobrazba gasilcev. Prizadeva se, da čimprej dobimo gasilsko šolo, v kateri naj bi se usposabljali v bodoče naši gasilci častniki. Sestaven del gasilske šole mora postati gasilski muzej in stalna gasilska razstava, ki naj bi služila obiskovalcem šole, da se nazorno poučijo o vsem, o čemer se jim bo v šoli predavalo. Istočasno naj bi bila gasilska razstava propagandno sredstvo med narodom, s katerim se bo budilo zanimanje za gasilstvo in njegove probleme.

„Seljaški dom“ o sporazumu

»Nekam predolgo trajajo ti pogovori. Temni oblaki prihajajo, naša hiša pa še ni trdna. Treba jo bo popraviti, ali pa iskati drugo zaklonišče. Čudna je ta stvar in zelo poučna: Kadar so dosedanji režimi s svojimi krivičnimi zakoni podirali temelje naše pravične hiše, kadar so uničevali zadnjo trohico nade v srečno skupno bodočnost, tedaj so bili zmerom nagli v dejanjih. Neumnost za neumnostjo se je grmadila preko noči. Zdaj pa — ali je res tako težko napraviti nekaj, kar bi bilo vsem v korist? Nekaj, kar bi nas usposobilo, da bi mirno lahko čakali na nevihto, ki je blizu? Kaj je treba res toliko časa, da se užene zlo in stvari nekaj dobrega? Narod prihaja do spoznanja, da nas hočejo »žejne povedi preko vode«. V čigavem interesu je to? V interesu narodov te države? Ne!«

Trgovinski stiki z Nemčijo

Naš izvoz v Nemčijo s Protektoratom je znašal letos v prvem polletju 39,55% vsega izvoza, lani v istem času 44,97%. Izvoz iz Jugoslavije v Nemčijo je tedaj padel za 11,42% ali 119,2 milijona din! Za svoj uvoz v bivšo Avstrijo je dobivala Jugoslavija blizu 20% v devizah, danes tega ni, kar je velika žrtev, ki jo doprinasja Jugoslavija za učvrstitev trgovinskih odnošajev z Nemčijo.

Novice

Odnosaji med mestom in podeželjem

Teško je življenje na kmetih in ni mo- goče zameriti, če je toliko nezadovolj- stva povsod. Mnogo je takega, ko bi ga ne bilo treba, če bi bilo malo več obzira na naše podeželje, kar bi bilo včasih kar brez stroškov in brez žrtev s sa- mo dobro voljo.

Vzemimo samo primer nedeljskih vo- znih kart na železnici: Ugodnost traja od sobote opoldne do ponedeljka opol- dne, vendar tako, da moraš vmes upo- rabljati nedeljo. Krasna uredba za one, ki hočejo na deželo bodisi na oddih ali tudi po opravkih, kajti na deželi lahko meščan tudi v nedeljo vse obavi, skle- ne kupčije, nakupi živila, se dogovori, ne kupčije, menda ni posla, ki bi ga ne mo- gel opraviti tudi v nedeljo. In nasprotno: Tudi deželan se lahko pelje z nedeljsko karto v mesto, a kaj opravi: uradi so zaprti, trgovine zaprte. Zijala lahko gre prodajat po mestu, denar zapravljat, če ga ima... Ali bi se ne dalo urediti, da bi bilo vsem pomagano, če že res mora biti ugodnost omejena na 48 ur: v nedeljo in ponedeljek, da si pomagata mesto in de- žela... ker tako zahteva kmetijski se- stav našega prebivalstva.

Vedno poudarjamo 80% večino kme- tijskega prebivalstva, za njega pa se ne stori nič, vse le proti njemu: industrije vseh vrst so zaščitene, da mora izdelke kmet še dražje kupovati; od tega, kar pa sam pridela, mora pa takoj plačati da- vek in si ne sme še z lastnim pridelkom pomagati, kakor ve in zna: vino je pri- delek, kakor vsak drug, je težji in zato dražji. Pa mora kmet odrajtati trošarine, ko ga sme sploh prodajati s težkimi ome- litvami... Nikjer zaščite in pomoči: pač pri pšenici, ki ji je določena cena nad pariteto svetovnega trga, da si pomagajo listi, ki radi izredne rodovitnosti zemlje, itak izredno dobro stoje, v Vojvodini, povsod drugod pa plačujejo pšenico dražje, ko je treba, razliko pa še vračajo državi v obliki davkov da jim je pšenica dvakrat dražja.

Uboji kmet, nikamor ne more s svo- jim blagom: račun in umno kmetovanje mu pravita, da je njegov obrat pasiven, da vsaj za svoje delo ne sme zahtevati tistega zaslužka, kakor ga ima najskrom- nejši industrijski delavec, pri tem pa mo- ra biti kmet: kemik, da ume svoje polje- delstvo, zdravnik, da ume svojo živino- rejo, trgovec, da more sploh priti do de- narja, pa še pravnik, da se spozna na ce- lo ploho predpisov, ki se ga tičejo, poleg pa še vremenoslovec, pa še sadjar, kle- tar... skratka, vse bi moral vedeti pri delu, ki se mu najslabše izplača. Kaj ču- da, da ljudje beže iz grude, samo da leže v postelji in jim ni treba poležavati po smrdljivih blevih in paziti na živino, jim ni treba v soncu in dežju delati po zem- lji, jim ni treba prenašati pripeko in mraz brez zaščite zunaj hiše in slabo obleče- nim...

Pa pogledamo v banovinski in držav- ni proračun: koliko davkov gre za to ubogo kmetijstvo koliko mora to kmetij- stvo plačati že samo za sebe! In ni haska, kajti teh par kmetijskih šol, teh par vzor- nih posestev, ki sama dokazujejo pasiv- nost kmetijskega dela pač ni s temi žr- tvami v nikakem razmerju. In vendar ni treba, da je vse pasivno: trta, koruza, pšenica, živinoreja... ko moramo uva- žati toliko in toliko rastlin iz inozemstva za drag denar! Ali bi ne mogli strokov- najki določiti za posamezne občine po- sebnih zelišč, ki jih v dobi par let zajam- čeno odkupi banovina, ako bi bil poskus sicer pretvegan in morda združen z za- četno izgubo. Pomislimo na razna zdra- vilna zelišča, ki jih uvažamo, pa bi jih prav lahko gojili doma. Seveda bi ne bilo prav, če bi se zopet kar vsa banovi- na zagnala v isto kulturo, treba je raz- delitve po okrajih ali celo po občinah ali le po poskusnih posestvih. Saj je ta- kih zelišč, ki jih uvažamo za drage de- narje in bi jih mogli pridelati doma, to- liko, da se bo mogel z njimi pečati kdor- koli se bo hotel, seveda začeti in riski- rati more le banovina, ki ima veččake in organizacijo na razpolago.

S skupno pomočjo je mogoče blažiti razne nesreče, vremenske in druge: za- varovalnine privatnih zavarovalnih bank

so previsoke, zavarovanja proti nesreči pri živini pa še sploh ni... Celo zdravlje- nje je predrago in bi ne bilo pri dobri volji tako nemogoče tudi tega uspešneje urediti: zakaj pridejo svinje cepit šele po naročilu in na stroške posameznikov, ko opravljajo to državni oz. banovinski organi: naj bo tako cepljenje obligatno in brezplačno, pa bo manj nesreč in manjša izguba narodnega premoženja, seveda nekim merodajnim bi tak posel ne šel v račun, ker se jim hoče posebnih honorarjev brez ozira na mizerijo in ne- srečo, ki sta za kmetijstvo s tem v zve- zi... Če mora biti cepljen otrok, zakaj bi ne bila cepljena še živina, ko posel ni tako imeniten, da bi ga moral opravljati res samo gospod z diplomom...

In pri tej mizeriji zahtevajo še mesta, da jih kmetijstvo podpira: saj ne smeš ničesar peljati v mesto, da bi ne plačal uvoznine... Nevidne šrange ločijo mesto od dežele, posebni organi so na preži, da se ne izmuzneš plačilu. Zadovoljen si lahko, če te ne kaznujejo še s posebno globo. Pa, zakaj? Zato, ker pelješ v me- sto svoj pridelek na prodaj, ker od te- ga živiš, od tega dobiš denar, ki ga itak potrošiš zopet v mestu. Tako da ti zo- pet udarjen dvakrat, ko plačaš uvozni-

no zase in še za trgovca, ki je v srečnem položaju, da lahko svoje stroške prevali na ceno robe in na kupca. Pa debatirajo, ali redi dežela mesto ali mesto deželo in ne pridejo do zaključkov, kajti med- sebojna povezanost je taka, da se ne da več ločiti, in vendar mora plačati deže- lan, če hoče v mesto, uvoznino, ko hoče pa nakupljeno peljati iz mesta, mu ne de- lajo ovir, da je le pustil denar v mestu...

Za tako podpiranje mesta po deželi pa se najdejo še paragrafi, da kmeta kaznu- jejo. V poletnih mesecih, ko ima živina pašo in zato mnogo mleka, sme mestna gospoda kmetu mleko kar čez noč odpo- vedati, da ga je na trgu kar odveč in se kvari v izgubo prodajalcem... Če bo pa tam pred božičem ali veliko nočjo hotel kmetič nekoliko poravnati to svojo izgubo ter zahteval pol dinarja več za mleko, bo pa takoj policija intervenirala v korist meščanov... Ali ni potem upra- vičeno kmet nekako sovražen meščanu, ko vidi, da je mestu vse dovoljeno, pode- želju pa vse naloženo, ko ne najde ni- kjer niti tiste pravice, ki bi jo zahtevala že enakopravnost, kaj šele toli hvalisano podpiranje kmetijskega stanu, tega — baje — temelja naše države.

-m-

Važno opozorilo!

Vsakega 14. v mesecu začasno ugasne pravica do nezgodnega za- varovanja za 10.000 din tistim starim naročnikom, ki še niso po- ravnali naročnine do konca tekočega meseca. Čim prejme uprava »Večernika« od njih zaostalo naročnino, stopi njihovo zavarovanje zopet v veljavo.

Poravnajte zato naročnino takoj! V Vašem interesu ne odlašajte niti dneva več!

UPRAVA »VEČERNIKA«.

Zločinska dejanja roparske tolpe

Celje, 14. avg. 1939.

Po vztrajni preiskavi, ki jo vodi proti aretirancem Alojziju Grebenšku in tova- rišem poveljnik celjske orožniške posta- je g. major Vindakijević, se je posrečilo popolnoma pojasniti obe grozodejstvi ta- ko v Šeščah, kakor tudi v Medlogu. Umor v Šeščah je zasnoval Avgust Žgank, ki je delal ob Savinji v bližini Janšetovega mlina. K izvršitvi zločina so se podali Grebenšek, Avgust in Andrej Žgank ter Žgankov zet Pavel Arh. K Janšetovemu mlinu so prišli okrog 1. po- noči ter vdrl v stanovanje. V notranjosti so našli kladivi, Andrej Žgank pa je pri- nesel s seboj velik dvorezen nož. Alojz Grebenšek je s kladivom ubil spečega Franca Janšo, Avgust Žgank pa je s svo- jim kladivom ubil Janšetovo ženo Juli- jano. Andrej Žgank pa je oba še prebo- del z nožem. Nato so oropali 2000 din gotovine in odšli k Žgankovim v Založe, kjer so si plen razdelili.

Umor Ocvirkovih v Medlogu so za- snovali pri Žgankovih v Založah. Pri- njem je sodelovala tudi rejenka Ocvir- kovih Julijana Terčičeva, ki je bila lju- bica Avgusta Žganka. Tudi pri tem umo- ru je sodeloval Žgankov zet Pavel Arh iz Ločice.

Na večer zločina so prišli tolovaji na drugo stran levškega mostu, kjer se od-

cepi pot v Liboje. Ob pol 11. zvečer so prišli k Ocvirkovi gostilni, kjer jih je ča- kala Julijana Terčičeva. Pri podstrešju so zlezli v hišo in prišli do sobe, kjer sta spala Ocvirkova. Ocvirk se je vsled ro- pota prebudil, skočil k vratom, se zakle- nil ter čakal z nožem, ker je slutil, da so prišli vlomilci. Grebenšek je odklenil vra- ta, v tem hipu pa je Avgust Žgank ustrelil skozi vrata in zadel Ocvirka, ki se je mrtev zgrudil. Andrej Žgank pa je trikrat ustrelil v Ocvirkovo ženo Rozalijo, ki je tudi obležala mrtva. Nato so vse pre- metali in iskali denar. Našli so okrog 600 din. Med tem časom je prišla zraven tu- di Terčičeva ter pomagala iskati ostalih 8000 din. Po končanem delu so pričeli pit- stregla jih je Julijana Terčičeva. Nato so razbojniki odšli zopet v Založe. Julijano Terčičevo so na dan razkritega umora aretirali ter čaka nadaljnega zaslišanja v zaporih.

Roparska tolpa je izvršila poleg dru- gih ropov in vlovov tudi ponočni ropar- ski napad pri Romovih na Polulah v naj- bližji celjski okoliščini.

Tolovaje vozijo vsak dan na kraje zlo- činov z avtomobilom. Zaprtih je še več oseb in bo preiskava napram ostalim čla- nom zločinske družbe gotovo prinesla še mnogo zanimivega.

Preiskava proti papirnemu kartelu

Naša javnost je že poučena o najno- vejših ukrepih našega papirnega kartela, ki je že četrtič v zadnjih treh letih po- višal cene, obenem pa je sklenil spora- zum z nemškimi kartelom, ki omogoča inozemski industriji velike in neupravi- čene dobičke samo zaradi tega, da bi na- še zbornice lahko obdržale in celo povi- šale sedanje že itak visoke cene. S tem vprašanjem se sedaj ponovno bavi tudi beograjska »Nezavisna Tribuna«, ki na- vaja vsebino spomenice organizacij kon- zumentov papirja, naslovljene na mini- stra za trgovino in industrijo, potem pa nadaljuje: To povišanje cen bo kartel brez dvoma nadalje izvajal, če mu ne bo nihče na pristojnem mestu osporaval pra-

vico na podražitev papirja. Res je, da obstoji nadalje možnost, da se navzlic visoki carini uvozi papir iz drugih dr- žav, zlasti iz Finske in Švedske. Našemu domačemu kartelu pa je dobro znano, s kakšnimi deviznimi težkočami se borimo in da zaradi teh težkoč ni mogoče uvo- ziti papirja. Zato ima proste roke, da po- stavlja cene papirja kakor želi, samo če izloči nemško konkurenco. Naš kartel je nemški industriji zasigural znatno pove- čan dobiček, sebi pa levji zaslužek in to vse na škodo domačega dela, naše pro- svete in naše države kot največjega kon- zumenta papirja. Spomenica organizacij potrošnikov papirja prosi trgovinskega ministra, da z zakonitimi ukrepi, ki so

nam na razpolago v smislu uredbe o kar- telih, prepreči tako škodljivo poslovanje kartela. Če pa to ne bi uspelo, naj ukine uvozno carino na papir.

Po informacijah »Nezavisne Tribune« se je ministrstvo za trgovino in industri- jo, še preden je bila vložena navedena spomenica, pričelo zanimati za poslova- nje papirnega kartela. Zahtevalo je od pristojnih uradnikov referate in je v krat- kem pričakovati, da se prične preiskava proti papirnemu kartelu. To bi bil v res- nici edin način, da se ugotovi, ali je de- lovanje kartela pravilno in v skladu z zakonom. Razume se, da bo uspeh odvi- sen od tega — zaključuje »Nezavisna Tribuna« — če se bo vodila preiskava tako kakor treba in ne v duhu prejšnje prakse, ko so na konferencah o vpraša- nju cene papirja branili interese kartela neki po zakonu določeni nadzorstveni or- gani bolj odločno, kakor sami predstavi- niki kartela. Upati je, da se to ne bo več zgodilo in da bo trgovinsko ministrstvo strogo in objektivno upoštevalo interese potrošnikov in države, ne da bi škodo- valo legitimnim interesom industrije.

Celje

c. Ureditev ceste Celje—Rogaška Sla- tina. V petek je bila na banovinski cesti Celje—Rogaška Slatina komisija, ki je pregledala teren, kako se bi ta cesta ure- dila. Nova cesta bo tekla skoraj po isti prog, kakor sedanja. Razširjena bo na 8 metrov, ovinki bodo odpravljani. Z gradbenimi deli se bo začelo prihodnjo spomlad, načrti morajo biti gotovi do konca tega leta.

c. Težka nesreča. 63-letna žena voj- nega invalida Marija Šmarčan iz St. Jan- ža pri Velenju je padla doma na skednju z lestve in si zlomila obe roki v zapestju. Zdravi se v celjski bolnišnici.

c. Nov zvon dobi tekom tega tedna opatijski cerkvi sv. Danijela. V stolpu bodo odslej zopet štirje zvonovi in bo zvonjenje harmonično.

c. Pri Borzi dela je bilo 10. t. m. v evi- denci 300 brezposelnih, 214 moških in 86 žensk.

c. Sadna sušilnica. Mestni svet je v eni zadnjih svojih sej sklenil, da bo v Medlogu postavil sadno sušilnico. Čas za sušenje sadja je že prišel, zato bi bilo nujno potrebno, da se sušilnica čimprej postavi.

c. Regulacijska dela na Savinji se ob izredno nizkem vodostaju Savinje letos nemoteno nadaljujejo. Z regulacijskimi deli so prišli že v okoliš bivše gostilne Krajnc na Polulah.

c. Kapucinski most, ki je bil zasilno zgrajen po veliki povodnji leta 1933, ki je odnesla stari most, je od dneva do dneva slabši. Pri vsakem najlažjem vo- zilu, ki pelje preko njega, se most trese, kakor bi bil na vzmetih in resnično se je bati, da bo prišlo nenadoma do kake ka- tastrofe. Zadnji čas je, da se vprašanje tega mostu že enkrat reši, da se postavi most, ki ne bo v sramoto nam, tujcem pa ne v spotiko.

c. Celjska pokopališča, posebno mest- no in okoliški, so, odkar imajo nastavlje- nega vrtnarja, prav čedno urejena. Pota so čista in posuta s peskom. Nekaterim svojcem umrlih bi bilo priporočati, da bi oskrbeli grobove, da bi ne bili poraščeni s plevelom. Mnogo zapuščenih grobov je zlasti na okoliškem pokopališču.

c. Patrocinij Marijinega vznebovzetja se bo jutri obhajal s slovesno mašo ob 9. uri v Marijini cerkvi v Celju.

V družini filmskih zvezdnikov.

— Ali še ne boš nehala jokati, Lili.

— Ne! Kadar se jaz jočem, to niso gli- cerinske solze...

Maribor

Resolucija k novi viničarski uredbi

Pretekli teden je bila pri banu dravske banovine delegacija mariborskih in okoliških vinogradnikov, ki je obrazložila v predloženi resoluciji, v kakšne nepravilnosti so prišli vinogradniki zaradi uredb o novem viničarskem redu. Resolucija, ki so jo sprejeli mariborski in okoliški vinogradniki po vsestranski debati, se glasi:

1. Uredba je bila uzakonjena, ne da bi se upoštevale upravičene zahteve širokega kroga vinogradnikov kot izkušenih gospodarjev. — 2. Uredba se samo navidezno nanaša na celo dravsko banovino, v resnici pa velja samo za štajerski del banovine. — 3. V čl. 23. naše ustave je določeno, da je delo in sklepanje pogodb v gospodarskih zadevah svobodno, oblast pa ima samo posredovalna pravica. To načelo je prekršeno v par. 4—10 in 42 novega viničarskega reda in ga ne more spremeniti par. 91. fin. zakona za leto 1939—40. — 4. Zakon o zaščiti delavcev izrecno izvzame kmetijske delavce, na katere se ne nanašajo minimalne mezde, niti delovni čas, niti nadure. Novi viničarski red pa uvaja minimalne mezde, nadurno delo in delovni čas ter je s tem v nasprotju z določbo zakona o zaščiti delavcev. — 5. Par. 17 daje viničarjem triletno stalnost, čeprav te stalnosti nima noben kmetijski delavec, niti noben kmetijski strokovnjak in sploh noben stan v naši državi, pa četudi z akademsko izobrazbo. Dobra delavca ni še noben gospodar odpustil iz svojeglavosti in so tako z uredbo dobili stalnost tudi delamrži in slabi delavci. S stališča praktičnih vingradnikov se vprašujemo, kakšno bo delo tistega delavca, ki bo vedel, da ga delodajalec ne sme odpustiti? — 6. Uredba je pretesna, ker so obdelovalne in življenjske prilike različne, ne samo krajevno, ampak tudi pri posrednih posestvih in se ne da spraviti v sklad niti s potrebami viničarja niti vinogradnika. — 7. Dajatve, ki so predvidene v par. 40

novega viničarskega reda, niso bile vnešene v proračunu dravske banovine za 1939—40. G. finančni minister ga ni mogel odobriti, zaradi česar je v smislu čl. 95. ustave nemogoče pobirati pavšal, če niso za to podane zakonite podlage.

Z gospodarskega stališča so predpisi uredbe birokratska zapreka za svobodni razvoj vinogradništva in težka ter nepotrebna obremenitev vinogradnika, za viničarski stan pa bi znala biti usodna.

Vinogradniki soglasno zahtevajo, da se navedena uredba v celoti razveljavi, v bodoče pa da se tako za njih važna vprašanja ne sklepajo brez njih.

G. ban je deputacijo napotil na referensta za soc. pol., ki je po dolgi debati izja-

vil, da je uredba donešena v sporazumu s predstavniki vinogradnikov, t. j. Slov. vinarskim društvom in predstavniki viničarjev. Edino, kar je g. ban brez pristanka predstavnikov zainteresiranih vinogradnikov samostojno odredil, je 3-letna stalnost, ki jo po novi uredbi uživajo viničarji.

Referent je med razgovorom omenil, da se sme viničar odpustiti samo po par. 24. in 25. to je z viničarsko komisijo. Nadalje je referent po zaslišanju deputacije izjavil, da bo poročal o vsem banu, ki bo dokončno odločil, ali se bo uredba spremenila ali ne. Banska uprava bo nadalje tudi predpisala, kako se bodo sestavile nove službene pogodbe za viničarje.

Večer delavske mladine v Studencih

V soboto zvečer je bila v Sokolskem domu v Studencih akademija delavske mladine. Po otvoritvenem govoru in pesmi je nastopil urarski vajenec Vitko Rudič, ki je naglasil, da se prireditelji delavske mladine razlikujejo od bučnih in razkošnih prireditev, da se delavska mladina vseskozi zaveda, da je izšla iz delavstva in da mladina čuti v sebi tisto silo, ki jo bo pripeljala do sonca in svobode. Nato so zapeli mariborski pekovski pomočniki dve pesmi: »Delavsko hudnino« in ponarodelo »Jaz pa moj glažek«, katero so morali celo ponoviti. Z zadnjo pesmijo je pekovski pevski zbor, ki ga vodi zborovodja g. Horvat, pokazal, da stoji na višini ter da se more meriti z vsakim mariborskim pevskim zborom. Pekovski pomočniki so zapeli svoje pesmi z vso potrebno občutenostjo. Pesem je doživela tudi med občinstvom velik uspeh ter je pokazala, da se hoče tudi delavstvu vedrih prireditev, ne pa morečih scen, ki jih je bilo toliko na akademiji. Sledili so deklamacija delavskega

otroka »Moj oče je kovač«, kovaški prizor, nastop pevskega zbora, ki ga vodi Vilhar, nastop vajenca z deklamacijo, predavanje vajenca o položaju vajencev, ki je izzvenelo v poudarek, da potrebuje mladina zakonito varstvo, recitacija Klopčičevega govornega zbora »Noč«, na kar so peki znova zapeli dve pesmi — delavsko himno in »Soči«. Prireditelji so zaključili deklamacije, na pol programski prizori, pevski zbori in še predavanja, ki so vse preveč izzvenela v manifeste. Samo to bi človek pripomnil k mladinski akademiji, da je bilo na njej vse preveč programa, da je bilo v nastopih preveč zagrenjenosti, preveč obupa. Res je sicer, da živi današnja delavska mladina ponekod v dokaj težkih prilikah, da je vse to res, kar smo slišali o položaju današnje mladine na splošno, vendar bi bilo le bolje, če bi slične mladinske prireditve še bolj ne zagrenjale, ampak da bi dale mladini več vedrih točk. Mladina bo s pesmijo zavzela svet in ne z zagrenjenostjo.

Grozna smrt med transmisijami

V Ehrlichovi tekstilni tovarni je transmisija na strahovit način uničila življenje 35-letnega delavca Adolfa Ješkeja iz Studencev, ki je bil zaposlen v tovarni kot grebilec za vato. Do nesreče je prišlo, ko sta začela Ješke in Zemljič čistiti ustavljeni stroj. Ješke je hotel potisniti jermen z omelom k steni. Pri delu pa je stopil na jermen, ki je ležal na tleh. Nesreča je hotela, da je prišel jermen znova na kolo,

ki se je še vrtelo. Ješka je v hipu zgrabila, ga potegnilo na os in ga začelo vrteti. Pri vrtenju je Ješkejevo telo udarjalo v stene ter bilo v nekaj trenutkih docela izobličeno. Delavcu je odrgalo ude, posnelo kožo in zdrobilo glavo. Komisija, ki je prišla na kraj strahotne nesreče, je ugotovila, da se je zgodila nesreča po delavčevi ne previdnosti.

SOKOL TEZNO uprizori v torek, 15. avgusta, ob 15. uri popoldan dve burk „Hlače“ in „Čarobni brivec“

Po predstavi NARODNA VESELICA S PLESOM. V slučaju slabega vremena se vršita predstava in veselica v nedeljo, 20. t. m.

Sokolski planinski dom pod streho

Danes je za mariborsko sokolstvo pomemben dan: Sokolski planinski dom je danes pod streho. Koliko truda in žrtev je v tem delu, vedo samo tisti, ki so mesece in mesece delali za gradnjo tega krasnega sokolskega doma na Pohorju. Z gradnjo so pričeli 29. junija, ko so položili temeljni kamen, sedaj pa bo že kmalu dograjen. Sokolski planinski dom na Pohorju je prvi v državi. Leži 1.100 metrov nad morjem, 3 in pol ure od Maribora in je viden na velikem delu naše severne meje proti Nemčiji v širini okoli 40 km.

Mogočna in lepa stavba je 8×15,50 m velika. Na njej je delalo 30 delavcev trdke inž. arh. Jelenec & inž. Štajmar, posle pa je vodil inž. Boris Pipan. V pritličju bo velik hodnik, obednica s kmečkimi pečjo, kuhinja ter soba za oskrbnika in shramba za smuč. V prvi etaži bodo 4 velike sobe s prenočišči za moške in ženske ločeno. Skupno bo 44 postelj. V tej etaži bo tudi skupna umivalnica. V drugi etaži bo 6 sob, štiri po tri in dve po dve postelji ter kopalnica, dočim bodo v tretji etaži tri sobe po dve postelji. V celotnem sokolskem planinskem domu bo 70 ležišč. Sokolski planinski dom na Pohorju je namenjen predvsem sokolski

mladini iz vse države za bivanje poleti ob počitnicah, pozimi pa sokolskim smučarjem. Gradbeni proračun za mogočno stavbo znaša 270.000 dinarjev. Zadruga Sokolska planinska koča šteje sedaj 400 članov in je za stavbo potrebni znesek že zbrala. Toda to še ni vse. Samo oprema bo veljala nad 70.000 dinarjev, zgradili pa bodo tudi električno centralo, ki bo veljala okoli 45.000 dinarjev. Zato je dolžnost sokolske in narodno zavedne javnosti, da složno pristopi k začetni akciji in pomaga marljivi sokolski zadrugi, ki je pokazala že tako lep uspeh, dokončati začetno delo, s katerim bo mariborski Sokol dostojno proslavil dan polnoletnosti našega mladega kralja. Nekaj mariborskih narodnih dam je že obljubilo, da bodo opremile nekaj sob. Temu zgledu naj slede tudi drugi, tako da bo lep sokolski planinski dom na Pohorju kmalu dostojno opremljen. Dom bo nam in našim znancom v ponos.

NESREČA V EHRLICHOVI TOVARNI

Komaj so se ljudje malo zavedli po grozni nesreči, ki je zahtevala Ješkovo življenje, se je v isti tovarni prijetila druga nesreča. Predilec Silvester Schmid iz Kamnice je v predilnici čistil med po-

gonom stroj »Sefaktor«. Zašel je z roko med kolesje, ki mu je zmečkalo tri prste.

TEKSTILNA RAZSTAVA NA MARIBORSKEM TEDNU

Ob zaključku letošnjega Mariborskega tedna moramo ponovno poudariti velik uspeh, ki ga je dosegla letošnja obsežna tekstilna razstava, ki je bila nameščena v Sokolskem domu (Union). Sam aranžman razstave je izzval nedeljeno priznanje strokovnjakov, kvaliteta vseh najrazličnejših vrst razstavljenega tekstilnega blaga pa je jasno dokazala ogromen razvoj tekstilne industrije v bivši mariborski oblasti v teku zadnjih 20 let in sedanjost res visoko stopnjo tukajšnje tekstilne industrije, ki v mnogih panogah tekstilnih izdelkov prednjači v vsej državi. Brez pretiravanja lahko trdimo, da je bila letošnja tekstilna razstava na Mariborskem tednu po obsegu in tudi po kakovosti največja in najlepša tekstilna razstava, kar jih je bilo do sedaj prirejenih v Jugoslaviji. Za organizacijo in aranžman te velikopotezne tekstilne razstave gre zasluga v prvi vrsti g. Otto Bergerju, ravnatelju in solastniku tovarne svile Thoma & Co. v Mariboru.

PONOVITEV »VODE S PLANIN« V RUŠAH

Ker ruško letno gledališče zaradi slabega vremena včeraj ni ponovilo Plavčič-Djokovičeve kmetijske igre »Vode s planin«, bo ponovilo igro jutri, v torek, 15. avgusta. Ruški igralci pričakujejo, da jim bo tokrat vreme naklonjeno ter da bodo lahko ponovili delo, ki sta ga kritika in občinstvo nad vse pričakovanje. Lepo sprejela. Kmetijska igra »Voda s planin« predstavlja posrečen poizkus kolektivističnega ljudskega odrskega dela in je vzorna šola za politično življenje našega oboževalca, kakor se je izrazila kritika. Predstava se bo pričela ob pol 4. uri popoldne.

Zaključek Mariborskega tedna

Sinoči je bil zaključen VIII. Mariborski teden, ki je letos nad vse pričakovanje dobro uspel. V soboto je bilo v Mariboru toliko tujcev, kakor jih še v dneh Mari-

borskih tednov ni bilo. Prenočišča in hoteli so bili prenapolnjeni. Obisk je po kvaril naliiv. Prav tako je tudi sinočnemu zaključku Mariborskega tedna škodovalo slabo vreme. Letošnji Mariborski teden je obiskalo nad 100.000 ljudi. Takemu obisku je mnogo pripomoglo lep vreme, saj je znano, da je skoraj vsa leta škodovalo Mariborskemu tednu deževje.

Fotoamaterji!

kopije in povečave, prvovrstna izdelava, najhitreje in najceneje pri

Ivan Pečar, Maribor, Gosposka ulica 11

JADRALNI MITING PRI MARIBORU

Včeraj popoldne so zračni jadranci priredili na Tezmem letalski miting. Nastopili so s šestimi letali. Posebno sta se odlikovala jadrlec Caričević (Akademijski klub iz Beograda) in kapetan Masić. Caričević je izvajal z lovskim letalom akrobacije, loopinge, viraže, kapetan Masić pa je bil s svojim akrobatskim sportskim letalom pri izvajanju svojih točk neverjetno drzen. Mitinga se je udeležilo precej občinstva.

m. Sokolski nastop na Tezmem, ki je včeraj zaradi dežja odpadel, bo jutri, torek, ob 15. uri z istim sporedom. Slučajno ponovnega slabega vremena bo sokolski praznik šele v nedeljo.

m. Obvestilo. Uradni dan Zbornice TOI se ta teden pri podpisnem Zdrženju sploh ne vrši. — Zdrženje trgovcev za mesto Maribor.

m. Žeparji na Mariborskem tednu. Na razstavišču Mariborskega tedna je žepar izmaknil učencu Francu Botinu iz Breznega listnico z dokumenti in z gotovino 500 din.

m. Trgovine v mestu Mariboru ostanejo v torek, dne 15. t. m. (Marijin praznik) zaprte ves dan. — Zdrženje trgovcev za mesto Maribor.

m. Redek lovski plen. V lovskih krogih splošno znani g. Ivan Caf, uradnik drž. žel. na tukajšnjem glavnem kolodvoru, je ustrelil v bližini Slov. Bistrice kapitalnega srnjaka-šesteraka, težkega 32 kg.

* Ponedeljek in torek poslovilna večera s krasnim programom varietete »Mariborskega tedna« v Veliki kavarni.

* Koncert »Jadrana« se vrši v nedeljo, 20. t. m. v Dobrni in ne v Račah, kot je bilo pomotoma javljeno v sobotnem »Večerniku«.

* Strelska družina Ruše otvarja jutri, 15. t. m., ob 14. uri svoje novo strelišče. Strelci, vabljeni!

* Ant. Rud. Legatov Enoletni trgovski tečaj, Maribor. Vpisovanje dnevno od 10. do 12., tudi ob nedeljah in praznikih, v šolski pisarni, Vrazova ulica 4. Lastni dijaški internat. Šolski program in pogoji jasno brezplačno. Začetek 9. septembra.

* Tiskovina za zaračunavanje uslužbenskega davka. V založbi Mariborske tiskarne d. d. v Mariboru je izšla nova tiskovina za zaračunavanje uslužbenskega davka v kateri so zapopadeni vsi odbitki vključno obrambni fond. Tiskovina je zato za vse interese zelo priročna.

* Mariborski teden. Domače pečenje z novim kislim zeljem. Topla in urzla kuhinja. Ležak pivo. Prvovrstno vino. Restavracija »Union« Lojze Lisjak.

* Kongrese, tabore, sejme itd. obiskujte, toda preje potrosite v svoje čevlje en prašek SANOPED, ker Vas sicer pečejo noge in čutite močno utrujenost. Glavna zaloga: drogerija Jančigaj, Ljubljana, Kregov trg.

* Dr. Toplak ne ordinira do 4. sept. * Parfumi ohrani svojo vonjavo, ako negujete telo s SANOPEDOM! Sicer pa se pomeša z neprijetnim duhom po potu in smrdi! Glavna zaloga za SANOPED drogerija Jančigaj, Ljubljana, Kregov trg.

* Nočna lekarniška služba (od 12. do vključno 18. t. m.): Lekarna pri Sv. Arelu, Glavni trg 20, tel. 20.05. Magdalenska lekarna, Kralja Petra trg 3, tel. 22-70.

Kino

* Esplanade kino. Danes zadnjič »Čar bohema«, Marta Eggerth, Jan Kiepura. Torek »Josette«, Simona Simon.

* Grajski kino. Od sobote dalje veliki Warner Bros film Kravali kapetan, Captain Blood. Velefilm z Erol Flynnom v glavni vlogi. Naš prihodnji spored »Paster« rešitelj človeštva.

* Kino Union. Danes zadnji dan »V smrtni nevarnosti«. Od torka do petka »Tajfun«.

Paviljon pri Treh ribnikih brez vode

Pri treh ribnikih je Mestno olepševalno društvo zgradilo moderni paviljon, ki je veljal okoli več stotisočakov. Paviljon je bil tam potreben, ker privablja poletni ribnikom čolnarje, pozimi pa drsalce. Celo leto je tam zelo živahno. Zato pa je tembolj nerazumljivo, zakaj ni pitne vode v paviljonu. Še bolj čudno je to dejstvo zaradi tega, ker je komaj 300 korakov od tam zadnja vodovodna napel-

java, pa bi se dalo temu nedostatku z malenkostnimi stroški od pomoči. Koliko pikrih opazk je slišal letos ob priliki raznih šolskih izletov tamkajšnji oskrbnik, ko so otroci, ki so ure in ure prebili v paviljonu, prosili za pitno vodo. Zato je apel stalnih obiskovalcev Treh ribnikov po čimprejšnji vodovodni napeljavi upravičena in naj ga olepševalno društvo nikakor ne presliši.

LETNO GLEDALIŠČE SOKOLA RUSE

ponovi jutri, v torek 15. t. m. ob 15. uri sijajno uspelo

„VODO S PLANINE“

Včerajšnja repriza je zaradi dežja odpadla, za jutri pa bo lepo vreme.

Mariborčani, Ruše Vas kličejo!

Občinske novice iz Studencev

Občina je prejela odobrenje posojila od ministrstva financ. Gasilski četi je naklonjenih 15.000 din za izgotovitev gasilskega doma, kar se mora zgoditi do 1. septembra. Gradbena dela je prevzela tvrdka Špes st. Občinska hiša v Slomškovi ulici, kjer stanuje orožništvo in je nastanjena pošta, se bo temeljito popravila. Fasada bo nova in spodnji prostori bodo izolirani. Dela izvršuje tvrdka inž. Jelenc & Slajmer. — Tržni prostor bo v kratkem otvoren. Pravilnik bo kr. banska uprava v kratkem odobrila ter si je tržni prostor ogledal kot strokovnjak pred dnevi tržni nadzornik mestne občine g.

inž. Večerjevič. Naročene so tudi mize za prodajalce. Tržnina bo za 50% nižja kakor v Mariboru. Ljudje že radovedni sprašujejo, kdaj bo otvoritev, kajti dnevno prevažajo prodajalci svoje pridelke po ulicah ter jih v najkrajšem času prodajo. Zlasti krompir z Dravskega polja gre hitro v denar. Po otvoritvi trga bo prevažanje živil po ulicah prepovedano. — Škropljenje ulic je v lepem redu, v bodoče bi pač prišle rade na vrsto tudi ulice, ki niso v centru. Saj so tam tudi davkoplačevalci! S prihodnjim proračunom bo treba to zadevo urediti tako, da velja enaka pravica za vse!

V kratkem bo začel izhajati v »Večerniku«

Nov roman iz življenja islandskih mornarjev...

Roman se dogaja najprej na japonskih obalah, kjer mornarji francosko-danske telegrafске družbe popravljajo kable, ki vežejo pod morjem posamezne kontinente med seboj. V prostem času se postaja in lepi Islandec Ericsson zaplete v skrivnostno ljubezensko pustolovščino s še vse bolj skrivnostno Japonko, ki mu v ljubezenski noči podtakne neko drugo ženo... Tu se začne zapletati mornarjevo življenje, ki konča v tragediji. Ko se mornarji vrnejo na Island in se predajo spet svojemu staremu ribiškemu poklicu, spozna Ericsson ženo, v katero se je tragično zaljubil — on, ki vse doslej ni poznal resne ljubezni in je žel pri ženah same uspehe, za kar so ga zavidali vsi njegovi tovariši. Ali takrat izbruhne na dan bolezen, ki se je je mornar našel na Japonskem, in ki ga je mučila ves čas njegovega življenja. Mornar se »makne s svojo skrivnostno in strahotno boleznijo iz življenja v samoto. Kaj pa je napravilo dekle, ki se je zaljubilo vanj?

Aretacija nevarnega razbojnika

V nedeljo je prišel na orožniško postajo na Tezmem neki moški, ki je bil ves okrvavljen po glavi. Orožnikom je povedal, da je odšla njegova žena v betnavsko hosto na sestanek z nekimi potepuhi, ki pa so moža zgrabili in pretepli. Povedal je tudi, da pripovedujejo, da se skriva v betnavskih hostah razbojnik Zajc, je napravil že celo vrsto zločinov v celjski okolici. Tezenski orožniki so takoj alarmirali okoliške orožniške postaje. Orožniki so obkolili gozd in kmalu ujeli pri gramozni jami v Betnavi

dva moška, v katerih so odkrili razbojnika Jožefa Pečovnika, ki je že mesec dni strahoval Dravsko dolino in že večkrat kaznovanega zločinca Karla Kupnika iz Nove vasi pri Mariboru. Oba zločinca so oddali orožniki v policijske zapore v Mariboru. Od tod bodo pa Pečovnika, ki je zelo zakrknjen pri zasliševanju, oddali velenjskim orožnikom, katerim so Pečovnikova zločinstva najbolj znana. Pečovnik je imel pri sebi napadne dokumente, prepoznal pa je Pečovnika neki mariborski paznik.

Učiteljski tečaji

Maribor je znano pedagoško žarišče za naše učiteljstvo. Letos v počitnicah prireja kar tri razne tečaje za izpopolnitev svoje strokovne izobrazbe: V »Večerniku« je 14-dnevni tečaj za učiteljice kmetijsko-nadaljevalnih šol. V Vinar. ki šoli enak tečaj za učitelje. Obeh tečajev se udeležuje pod vodstvom banov. svetnika g. Krošla okrog 100 slušateljev. V torek in sredo sta bila vzporedno dva upraviteljska tečaja, ki ju je vodil banov. šol. nadzornik g. Milko Jeglič. Obeh tečajev se je udeležilo nad 100 učiteljev. 21. t. m. pri 6-dnevni pedagoški tečaj »Pedagoške centrale«, ki bo obravnaval v 15 predavanjih najaktualnejše pedagoške probleme današnjega časa. Na njem predavajo prof. Silih, dr. Žgeč, Glinskova, dr. Šmid, Coplč, Žerjav, Vranc. Kontler in drugi. Že sedaj se je prijavilo nad 50 slušateljev. Tako bo Maribor spet pokazal, da tudi v počitnicah kmalu ujeli pri gramozni jami v Betnavi

m. Pri gradbeni komisiji v Kamnici, o kateri smo v sobotnem »Večerniku« poročali, se med uradnim poslovanjem ni govorilo v tujem jeziku, ampak samo v našem uradnem.

m. Zdravniško dežurno službo za nujno pomoč članom OUZD in njihovim upravičenim svojcem v torek, 15. avgusta na Veliki Šmaren vrši zdravnik g. dr. Pogruje Stanko, Maribor, Tyrševa ulica 14-I.

m. Umrli so v Mariboru: Merčnik Ivan, delavec, 46 let, Sp. Voličina; Kolvajš Blaž, hlapec, 70 let, Počehova; Straus Jožef, dninar, 69 let, Ranca; Nemet Bela, pos. sin, 12 let, Kobilje; Nemec Karel, natak, 68 let, Taborska 9; Škof Anton, pos. sin, 45 dni, Žolgerjeva 9; Ban Alojz, kovaški pomočnik, 37 let, Vojnik; Robič Leopold, delavec, 39 let, Lobnica; Lešnik Marjeta, dninarica, 32 let, Ranče; Selinšek Ivan, žena železničarja, 6 let, Tržaška 64. —

Ne pozabi naročnine!

Gozdarsko zborovanje v Trbovljah

Občni zbor ljubljanske podružnice Jugoslovanskega gozdarskega združenja se je vršil v nedeljo v Trbovljah. Iz poročil predsednika dr. Vidica, tajnika inž. Martina Čokla in blaginika Valentina Tomšeta ter iz živahne debate vidimo, da je bilo delo podružnice zelo živahno. Inž. St. Sotošek je poročal o svojem delu pri Kmetijski zbornici in o Gozdarskem vestniku. Podružnica je posegala precej uspešno v propagando gozdarstva, stanovske potrebe, gozdno politiko, zakonodajo ter lesno trgovino in industrijo. Nadalje so bili storjeni sklepi o preureditvi gozdne drevesnice v Račah in gozdarskem muzeju v Mariboru.

Naglašena je bila potreba obstoja in neoviranega razvoja gozdarske šole v Mariboru in zahteva, da se čimprej odobri razpis za novo šolsko leto 1939-40, ki še ni odobren od ministrstva, akoravno je novo šolsko leto že pred durmi.

Občni zbor je konstatiral, da raste zanimanje za gozdarstvo vsepovsod, zlasti pri merodajnih in v dnevnem časopisu, ki posveča vedno več pozornosti potrebam gozdarstva, lesne industrije in lesne trgovine. Upajmo, da bo tej prevažni stroki priznan njen pomen in da bo ob skupnem delu dospela na mesto, ki ga zahteva kulturni in gospodarski razvoj našega ljudstva.

Polovična voznina tudi za negasilce

Železniška uprava je naknadno sporočila, da je za negasilce dovoljena polovična voznina za vse železniške proge v Jugoslaviji. Za gasilce pa velja slej ko prej četrtinska voznina. Negasilci naj zahtevajo na odhodni postaji s svojo kongresno knjižico obrazec K-13, ki stane 2 din in kupijo celo vozovnico do Ljub-

ljane. V Ljubljani vozovnice ne oddajo, marveč jo shranijo za brezplačen povratek, kongresno knjižico in obrazec K-13 pa dajo žigosati pred odhodom iz Ljubljane. Polovična (za negasilce) in četrtinska (za gasilce) voznina velja za vse vlake in smeri (izvzemši ekspresnih vlakov).

Velik požar pri Sv. Juriju ob juž. žel.

Sinoči je okoli 20. ure nastal na posestvu kmetijske šole v Sv. Juriju ob juž. železnici velik požar. Na doslej še nepojasnjen način se je vnel velik kozolec. Ogenj se je bliskovito razširil tudi na sosednje gospodarsko poslopje, ki je s kozolcem vred pogorelo do tal. Požar je

uničil tudi velike zaloge sena in precejšnjo množino poljskih pridelkov. Na kraj požara je prihitelo več gasilskih čet, ki pa ognja niso mogle zadušiti, pač pa so požrtvorno preprečile še večjo požarno katastrofo. Skupna škoda se ceni na okoli 150.000 din.

SOKOLSKA TOMBOLA NA PRAGER-SKEM.

Sokolsko društvo Pragersko je priredilo včeraj svojo tombolo. Tombola je bila kljub slabemu vremenu še precej dobro obiskana. Posebno mnogo ljudi je prišlo iz okoliških krajev. Med tombolo je igrala železničarska godba Pragersko pod vodstvom kapelnika Vinkler Franca. Tombola je društvu prinesla precejšen dobiček, ki je namenjen za zgradbo sokolskega doma.

NASTOP SOKOLA RAČE

Sokolsko društvo Rače je imelo včeraj svoj javni telovadni nastop in razvitje prapora. Že zjutraj je bilo na letnem telovadišču zelo živahno in se pripravljalo za veliko sokolsko slavlje. Pri popoldanskih vlakih je bilo na postaji mnogo članstva, ki je pričakovalo bratska društva. Mnogo je bilo občinstva, ki je napolnilo sedeže, a bilo bi mnogo več, da ni začelo deževati.

o. Vlom v Slov. Bistrici. V trgovino Ivana Kaca v Zg. Bistrici so vdrl vlomilci, navrtali blaginjo in odnesli 500 din. Drznim vlomilcem so orožniki že za petami.

o. Razpadajoče truplo v senu. V Sp. Gameljah v Šmartnem so našli v seno zakopano razpadlo truplo neznanega moškega. Sodna obdukcija je ugotovila, da je bil neznaenc ubit s krogli iz samokresa. Truplo je ležalo v senu že nad mesec dni. Identiteto neznanca, za katerega ni izključeno, da si je sam končal življenje, še niso ugotovili. Neznanec je bil mlad, imel je kostanjeve lase in bil precej močne rasti.

o. Mladinski praznik v Rožni dolini. V nedeljo je bil v Šmartnem v Rožni dolini mladinski dan, ki mu je prisostvoval tudi ban dr. Natlačen. Mladinskega dneva se je udeležilo okrog 200 organiziranih fantov in deklet.

o. Novi Slomškov dom na Vranskem. Na Vranskem je bil slovesno odprt novi Slomškov prosvetni dom. Otvoritev doma je bila povezana s proslavo 35-letnice katoliškega prosvetnega društva. Novi dom je bil odprt pod pokroviteljstvom bana dr. Natlačen. Slovesnosti je zaključil telovadni nastop.

c. Roparski napad pri Sevnici. 67-letnega posestnika Felicijana iz Studenca pri Sevnici je napadel v gozdu pri Studencu, ko se je vračal s sešma domov, neki neznanec in ga oropal za 2400 din. Zločinec je po dejanju izginil v gozd.

c. Zdravniško dežurno službo OUZD ima jutri na praznik zdravnik dr. Čerin Josip, Prešernova ulica 1.

n. Plešasti ljudje bodo ostali še naprej plešasti in ženam s povešenimi prsi se ne bo vrnila mladostna lepota. V Beogradu so odkrili te dni novo »beograjsko-pariško« afero v katero so zapleteni skrahirani zagrebški trgovci Heger ter njegov sin in sinova žena. Heger je na papirju ustanovil v Parizu podjetje »Interkozma«, po Jugoslaviji pa začel na veliko oglaševati o čudovitih prekaratih, ki odstranijo plešavost ter vrnejo povešenim prsim mladostno svežino. »Zdravila«, ki so jih izdelovali slavni zdravniki in »strokovnjaki« — navadno pobarvano vodo, pa je razpošiljala iz Beograda v Hegerjevem imenu neka gospa Dragičević. Policija je odkrila sleparje, ker so tihotapili denar iz Jugoslavije v Pariz, ter jih že vse aretirala.

n. Samotar v pečinah se igra s kačami in bi rad mlado dekle. Kakšnih 60 km od Leskovca živi v pečovju Sijarinske Banje 80-letni stari Todor Šokotič. Starec leži na kamenitem ležišču, po katerem lažijo kače. Zadnje čase je začel stari graditi »kulo«. Ko bo čez dve leti gotova, bo odšel v dolino ter si privedel v »kulo« 16 do 25-letno dekle.

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA.

Dne 12. t. m. so bili izžrebani sledeči večji dobitki:

Din 200.000:	70781
Din 80.000:	76905
Din 80.000:	15450 18689 72438
Din 50.000:	75271
Din 40.000:	50494 75364
Din 30.000:	13529 43820 63316
Din 24.000:	24581 71376 75247
Din 20.000:	12044 23834 52975 64417 98197
Din 16.000:	6406 49048 98088
Din 12.000:—	
1626 25011 63517 73925	
Din 10.000:—	
15277 17648 18114 25203 33992 34937 37936	
46163 47246 52095 66770 78407 88272 88484	
90729 93911	
Din 8000:—	
2634 5864 6605 18782 23957 28981 35112	
35306 84720 55088 59550 69730 70763 75800	
77213 94715	
Din 6000:—	
4856 31209 32644 35625 47404 53029 54811	
55741 55963 56956 66182 67225 74959 75699	
75901 80332 84341 88395 96864	
Din 5000:—	
97 3197 3765 10041 10504 18857 34439	
35134 36342 47286 61591 65365 71849 74679	
75338 76200 78946 97524 99639	
Din 4000:—	
733 2950 4087 5768 7403 8841 10123	
11081 8715 11087 15871 18408 18826 19376	
19585 32190 34774 38343 38886 41830 42737	
Din 2000:—	
46142 48746 50901 51303 51694 55608 58000	
59483 65780 67324 86170 68247 68912 72239	
72367 73478 79732 81287 84768 85325 90096	
91927 92145 95646 98703 62402 70426	

Srečka štev. 71.376, ki je zadela 24.000 din, je bila kupljena pri nas! Pooblaščen glavna kolektura drž. razredne loterije bančna poslovalnica BEZJAK, Maribor, Gosposka ulica 25.

Manifestacija kmetske mladine v Soboti

V nedeljo, 6. t. m., je imela prekmurska kmetska mladina pomembno prireditev, ki je prvič tudi na zunaj pokazala napredek kmetsko-mladinskega gibanja v Prekmurju. Prekmursko okrožje kmetijskih fantov in deklet je priredilo medokrožno tekmo koscev s ptujskim okrožjem. V zvezi s tekmo so bile še druge manifestacije. Dopoldne ob 9. uri se je formirala na kolodvoru povorka, ki je povedla delegata Zveze in goste iz ptujskega okrožja na tekmovališče skozi glavne soboške ulice. Vodil jo je Štefan Kováč. Člani goriških društev so prispeli šele popoldne. V njej so sodelovali konjeniki, godba prapori, biciklisti, članice v »dečvahi« ter člani. Udeleženci so nosili narodne in državne zastave ter vzklikali kmetskimi voditelji in manifestirali svojo kmetsko in narodno ter državno zavednost. Na tekmovališču, ki je bilo na travniku pri kopališču, je imel krajši nagovor tajnik Zveze KFD iz Ljubljane Iv. Nemec, ki so mu udeleženci povorke ter ostalo občinstvo živahno vzklikali.

Popoldne ob 15. uri je bilo na tekmovališču veliko zborovanje, ki se ga je udeležilo izredno veliko kmetske mladine in kmetov od blizu in daleč ter tudi precej soboškega meščanstva. Zborovanje je vodil preds. prekmurskega okrožja Rud. Titán, ki je pozdravil vse prisotne, zastopnike posameznih društev KFD, goste iz ptujskega okrožja ter zastopnike raznih prosvetnih organizacij. V daljšem govoru je povdaril velik porast prekm. kmetsko-mladinskega gibanja, ki se je kljub umetnim zaprekam v par letih močno okrepilo. Povdaril je solidarnost z vsemi slovenskimi kmeti, pomen nesebične kmetske inteligence ter se spomnil obletnice smrti št. Radića in 20-letnice one nedelje, ko je v Beltincih 20 tisoč kmetov pozdravljalo zlom starega sistema in Jugoslavijo. Ni svobodnega naroda brez svobodnega kmeta in ne svobodnega kmeta brez svobodnega naroda. V Prekmurju, ki je najbolj kmetska pokrajina Slovenije, bo kmalu vzrasel močan val kmetske prosvete in sloge, ki bo obenem s kmeti v ostali Sloveniji ter v zvezi z vsem slovenskim preprostim ljudstvom predstavljaj organizirano in res demokratično narodno predstavništvo, ki bi edino moglo s podobnimi gibanji v državi rešiti mnoga zamotana vprašanja ter privedi do pravega in trajnega sporazuma. Predsednik ptuj. okrožja Jožko Tomažič je govoril o pomenu kmetske sloge za napredek slovenske vasi in naroda, o pomenu kmetsko-mladinskih društev ter pokazal pot, ki naj dovede slovenskega kmeta in vaško mladino še posebej do boljšega življenja. Daljši govor je imel tudi delegat Zveze iz Ljubljane

tajnik Ivan Nemec, ki je med drugim temperamentno povdarjal narodno zavednost pravega kmetskega fanta in dekleta, poveličeval pomen dela — in še posebej kmečkega — za človeški napredek ter ožigosal razne poizkuse tuje propagande na slovenskem ozemlju ter renegatstvo ter brezbriznost do podobnih pojavov.

Pozdravila sta zborovanje v imenu goriške kmetske mladine in društva Franjo Belec iz G. Petrovec in Z. Balek iz Šulinca. Joško Kramberger je pozdravil v imenu organiz. JUU ter govoril o koristih prosvetnega dela za kmetsko mladino ter o pomenu narodno-obrambnega dela na vasi. Mirko Bagar je kot zastopnik Kluba prekm. akademikov povdarjal pripravljenost mladih prekm. inteligentov, da vaški mladini in vasi pomagajo pri njenem delu s pridobljenim znanjem kot svetovalci in sodelavci. Vsi govorniki so bili za svoja izvajanja živahno aklamirani. Prisotni, posebno mladina, je vzklikala tudi prisotnemu pisatelju Mišku Kramcu kot najvidnejšemu predstavniku mlade generacije.

Po zborovanju je bila medokrožna tekma koscev, pri kateri je sodelovalo 11 koscev iz obeh okrožij. Tekma je občinstvo precej razgibala in so imeli kosci mnogo »drukerjev«. Prvo mesto so odnesli »Prleki« kar pa je z ozirom na večjo tradicijo teh tekem pri njih razumljivo. Zasedli so prva 3 mesta Franc Zo-

rec iz Vitana, Otmar Žerjav in Jožef Rakuš iz Središča ob Dr. Prvi prekm. kosci je bil Ludvik Smodiš iz Gor. Petrovec, drugi Viktor Titán iz Vešiče. Sodili so samo kmetje.

Po tekmi je bila na stadionu SK Mure ljudska veselica, kjer se je zbralo mnogo občinstva. tokrat prvič pretežno kmetske mladine in starejših kmetov tudi od daleč.

Nedeljske manifestacije so pokazale, da je društveno gibanje kmetske mladine v Prekmurju že danes kljub mladosti in zaprekam enakovredno drugim, ki so se že prej preizkušala tudi na prekm. vasi. — Mnogo snujočih se novih edinic pa je dokaz njegove življenjske sile ter bo kmalu prekosilo vse druge. Duh, ki veje iz prekmurskih kmetsko-mladinskih organizacij pa je najboljša garancija, da bo prekmurska vas napredovala in se vedno tudi borila tako za svoje koristi, kot za koristi narodne in državne celokupnosti. Dolžnost vseh, ki so v današnjih nemirnih dneh odgovorni za dobrobit naroda in države je, da to delo v polni meri podpirajo ko uvidijo, da predstavlja prvovrsten narodno-obrambni faktor s katerim bo treba tudi vedno računati. Tako spoznanje bi bilo koristno posebno radi verske diferenciranosti v Prekmurju, ki ne glede na politične ali druge razlike osemogoa »totalitarizem« kake skupine — pa četudi v »malem«.

Borba proti svinjski kugi

Glede na notico, ki so jo nedavno prinesli razni listi, da je neki Iven Ljubojevič iz Bjelovara iznašel uspešno zdravilo zoper svinjsko kugo, (to najopasnejšo morilko svinjskega rodu (nočem reči svinjske rase, da ne zajdem takoj na politično polje), iznašam nekaj misli o tej kužni bolezni; upam, da bo kratka razprava o svinjski kugi zanimala poleg kmečkih gospodarjev in svinjerejev tudi širše kroge, kolikor pač spada znanje o tem predmetu k splošni izobrazbi.

V narodnem gospodarstvu mnogih predelov naše poljedelske države je svinjereja glavna pridobitna panoga: v dravski banovini velja to posebno za Ptujsko ali Dravsko polje, domovino špeharjev, one posebne vrste mesarjev ali pravilno klavcev, ki so s svojimi modrimi predpasniki neka posebnost mariborskega sobotnega trga.

Svinjereja ne zahteva velikih investicij; način vzreje in držanja svinj je enostaven, poleg tega pa se svinje naglo plodijo in izkoriščajo vse odpadke pri hiši; zato se bavijo pri nas s svinjerejo vsi sloji od kmeta in delavca do veleposelnika in ponekod tudi uradnika.

Rentabilnost svinjereje pa ogrožajo razne bolezni, predvsem kužne, med katerimi sta na prvem mestu svinjska rdečica in svinjska kuga. V naših krajih je že dolgo poznana svinjska rdečica, ki je v času pred uvedbo zaščitnega cepjenja kar pustošila med svinjskim rodom; bila so leta, ko je n. pr. v vaseh na Dravskem polju poginilo do 90% svinj za rdečico. V zaščitnem, takozv. simultnem cepljenju, ki se vrši z istočasnim podkožnim vbrizgavanjem oslabljenih rdečičnih bacilov in zdravilnega seruma zdravim svinjam, imamo sigurno zaščitno sredstvo proti svinjski rdečici. Z injiciranjem zdravilnega seruma, ki ni nič drugega kakor sirotka iz krvi takih živali, ki so svinjsko rdečico z uspehom prebolele, pa se dajo rešiti tudi že na rdečici obolele svinje. (Mimogrede povedano nam služi za proizvajalca seruma proti svinjski rdečici konj, ki ga najprej inficiramo z bacili svinjske rdečice, potem pa iz njegove krvi pridobivamo zdravilni serum.) Ko se je pred približno 30 leti pri nas začelo uvajati rdečično cepjenje, so bila ozdravljenja bolnih svinj za našega kmeta nezasišana senzacija;

do tedaj je namreč veljalo pravilo, da rdečica, ako se ne javlja v najmlajši obliki kot koprivovka, neozdravljiva pa tudi, da ni mogoče njenega izbruha ničemer preprečiti. Poudariti je treba, da je svinjska rdečica prenosljiva tudi na človeka: loti se predvsem ljudi, ki si ranjenimi rokami dajo posla s svinjskim mesom ali se pri takem delu ranijo, da bi si rane pozneje dobro umili in kužili; kaže se v lahki obliki kot koprivost izpuščaj ali pa kot težko splošno mrzlično obolenje. Zlasti poleti je pri kovanju s svinjskim mesom na mestu previdnost; svinjsko meso namreč lahko vsebuje rdečične klice, četudi izvira iz navidezno zdravih svinj; le-te so lahko ali stalne nosilke klic ali pa se nahajajo v takozv. inkubacijski dobi tik pred izbruhom bolezni. —

Čim pa je z uvedbo cepjenja prenehal biti rdečica strah in trepet svinjerejev, se je začela v zadnjem desetletju tudi pri nas vedno pogostejše pojavljati svinjska kuga, ki je v srbskem in hrvaškem delu naše države že od l. 1895 stalna. Vedno bolj rastoči promet nam in našimi južnimi brati nam je v dobrih in slabih prinesel tudi svinjsko kugo. Po uradni cenzitvi znaša škoda, jo povzroča ta kužna bolezen, samo dravski banovini letno nad 2 milijona din, v celi naši državi pa ni daleč od milijarde.

Svinjska kuga ni morda evropska ali celo naša jugoslovanska posebnost, temveč gre tudi tu kakor v marsičem, lastno prvenstvo Ameriki; v zadnjih desetletjih preteklega stoletja se je tam razširila tako močno, da je odtlej samo v Združenih državah povzročila letno škodo vsoto 3 milijarde dolarjev škode. V Ameriki se je razširila svinjska kuga na vse kontinent — in se je l. 1895 pojavila v Srbiji in na Hrvaškem, kjer je potem kosila na debelo in leto za letom pobrala približno eno tretjino vseh svinj. (Dalej.)

Lobnik Franc, živinozdravnik.

n. Toča uničila slavonske vinograde. V Trnavačkem vinogorju pri Djakovu okolici je debela ter dolgotrajna toča uničila do 80% grozdja. Ponekod sploh bo trgatve.

n. Nočno telefonsko in brzojavno sluhbo so morali na pošti v Vinkovcih ponovno ukiniti, ker je preveliko pomanjkanje osebj. Poleg tega sta dve poštni uradnici zaradi prenapornega dela duševno oboleli.

n. Zagrebško katedralo obnavljajo. 15 milijonov dinarjev bodo stala obnovitvena dela na zagrebški katedrali. Južni stolp katedrale je že obdan z odri od vrha do tal. Obnovitvena dela bodo trajala več let.

Marija

Fred Katič

V jeseni, ko je začel po malem pršeti hladen dež in je bila ulica močno razvožena, se je s transportom vrnila tudi Marija Horvatova. Dve leti dela na Meklenburškem sta jo precej spremenili. Ni bila več blede, malce sramežljiva in nerodna mlada vdova; da, blede je še vedno bila, ali njena bledica je zadobila svojsko polnost, ki je tako značilna za mlade mestne gospé. Drugače pa se je še nekoliko zdebela in postala samozavestnejša. Na starega, pred leti umrlega moža je že skoro pozabila. Še otrok ji ni bil povšeči. Pa otrok je le bil končno tu in trebalo se ga je na neki način spomniti. Z darili, če že ne s srcem.

Ko se je z velikim usnjenim kovčgom izrinila iz goste množice ljudi na peronu, je ob pločniku zagledala svojega otroka. Mala Mariška je v povabljeni oblecki stala ob svoji rednici, drugi »mami« in z očmi iskala med ljudmi... Spominjala se je itak več očitno ni. S hitrim korakom je zato stopila k otroku, in preden sta se otrok ter rednica Méca vsega zavedla, nervozno poljubila dekletce na brezbarvna ličeca.

— Mariška, otrok.

Druge, nežnejše besede ni spravila iz sebe. Vse do doma, ki ga je zapustila pred več ko tremi leti, ni govorila z M^{co} o ničemer drugem kot o vožnji in domačih novotarijah. Otroka kot da ne bi bilo,

kot da bi sploh pozabila nani. Znova ometene in pobeljene hiše, radovedni in znani ljudje so jo mnogo bolj zanimali. V hiši iz katere se je pred dnevi izselil najemnik pa je Mariško bogato obdarovala, da ljudje res ne bi rekli, da ni bilo nič ali »ne mnogo«. Tako pa so videli, da ima res nekaj pod palcem. Drugače se verjetno ne bi vračala sem, med ljudi, ki so iz dneva v dan teže spravljali denar za davke.

Sprva se je težko vživela v nove prilike. Pozneje pa je že šlo. Celo neke vrste materinski odnos je našla do svojega otroka, ki se skoraj ni znašel v tem, zanj docela novem okolju. Razen gospodinjskih in hišnih opravil ni delala ničesar. Penez je imela še dovolj za enkrat. Tudi na čedno poročno »partijo« je včasih mimogrede mislila. Moral pa bi biti to mlad, soliden možki in seveda z dobrim premoženjem ali službo.

Ob zimskih večerih, polnih dolgočasje, je hodila k sosedom, kjer so lupili bučno seme ali pa česali perje. Pripovedovala je strmečim ljudem, kako prijazni so na tujem možki, kako se lahko dobro zaslužijo. Njen gospodar je bil sploh blaga duša. Samo nekaj tednov je delala na polju, potem pa jo je zaposlil pri hiši. — Da vam bo laže, je rekel. — Pa je bil fest fant, ta gospod? so se pozanimali nekateri mladeniči. Ženske so zmajale z glavno.

— Fest, je odgovorila docela ravno dušno, brez sramu. Rjave oči je zapičila v izpraševalce. Mlad trgovski pomočnik

pa se ni dal ugnati kar tako. Migal ji je z obrvmi, se nasmehnil. Tudi kak vic je povedal. Nekega večera, pri ádomašu, ji je v šali dejal:

— Grem z vami. Sliko tistega gospodarja mi boste pokazali.

— Falot, mu je hudomušno zabrusila.

— Prosim, to je žalitev, za kazen poljub!

Ugasnili so luč. Med vsesplošnim hihitanjem in cmokanjem je pritisnil vdovo k sebi. Povešene prsi so ji burno plale.

— Ena, dve tri... je štel neki glas.

— Hudiča, pogače ste pobrali, to! je rekel pomočnik v veselem razpoloženju. Ko je prišlo še vino na mizo in se ga je malo navleklo, je drzno silil v Marijo. Proti polnoči sta oba izginila.

Nekaj tednov po tem ni bilo nobenega prav nikamor. Ženske so vedele o tem mnogo govoriti. Posebno stara Kovčka, vestna bogomojka.

Marija pa je na vse molčala. Redkokdaj se je prikazala na ulici, slej ko prej pa je še vedno sprejemala na stanovanje Štefana, mladega pomočnika. Z Mariško ni ravnala posebno prijazno. Dekletce je močno shujšalo.

Ko je bilo zime že tako rekoč konec in so južni vetrovi dali slutiti ljudem iz ulice bližajočo pomlad, je prikrevsal neke noči Števek močno pijan k Mariji. Oštel ga je pošteno, seveda. Tedaj pa je vzrožil, postal tako nasilen, da se ji je zagabil. Porinila ga je skozi vrata in zaklenila. S stoterimi kurbami jo je obkladal na ulici, zraven pa kričal o nekem de-

nariju.

Po tem dogodku se je prvič v življenju čutila močno osramočeno, razgaljeno. Ko so pa še otroka začeli spraševati o tem in onem in so starice skoro vsak dan premlevala nekaj med brezzobimi usti, se je odločila.

Nekje je bil še vendar svet, nekje se je dalo še kljub vsemu zaslužiti in lepo živeti.

Dobila je kontrakt. V prvih aprilskih dneh, ko se vrne prva lastovka z juga, ko vzcveti ibojna, se je s transportom odpravila v Nemčijo.

Bilo je prav tako kot ob jesenskem prihod. Na pločniku pri postaji sta stali spet Méca in Mariška. Slednja je bila drobna, tiha. Morda je bila res malo norčav, nerazvit otrok, kot so govorili otroci.

— Zbogom Marija, vso srečo, se je lakajsko poslovila Méca. Med prsti je že gledala lepe marke.

— Zbogom Marija, je brezčutno ponovil otrok.

— Mama, je naglo popravila Marija in poljubila otroka na čelo.

Ko se je vozila med polji, se je domislila otrokovih besed. Neznano težko ji je postalo pri srcu. Res, ne mati, bila je zgolj ženska z imenom Marija — za svojega slabotnega otroka. Ženska, ki jo objemljejo moške roke.

— Zbogom Marija!

Ob tem bi se najraje vrgla pod vlak.

* Madž., pomeni likof.

Teniško prvenstvo Slovenije

NOVI PRVAKI SO O. BLANKE, GDČ. LIRZERJEVA TER GORŠEK (CELJE) — TEKMOVANJA V DOUBLU SE NISO ZAKLJUČENA

Od petka do nedelje so bile na igriščih ISSK Maribora v Ljudskem vrtu tekmovalja najboljših teniških igralcev iz vse Slovenije za naslov prvaka. Mariborski zastopniki so pokazali ogromen napredek v belem sportu. V moškem singlu je prebrčevalno zmagal državni juniorski prvak Oto Blanke, ki je v finalu premagal Albanežja s 6:1, 6:1. Med juniorji je zmagal Celjan Goršek, ki je po ostri borbi premagal Vuteja s 6:3, 1:6, 6:1. V damskem singlu je zopet prvakinja gdč. Lirzerjeva, ki je finalu premagala go. Voglarjevo z 8:6, 6:1. V igrah v dvojce je bilo tekmovalje prekinjeno radi dežja ter se bo odigralo naknadno. 21. avgusta. V dublu gospodov sta prišla do finala para O. Blanke-Hitzel ter Mali-Tončič, v mešanem dublu pa ga. Babič-Tončič ter gdč. Lirzer-Hitzel. Rezultati **Gospodje, single:** Finale: Blanke-Albaneže 6:1, 6:1, semi-finale: Blanke-Mali 6:0, 6:1 in Albaneže-Tončič 5:6, 6:1, 6:3; četrtfinale: Blanke-Goršek 7:5, 6:0, Mali-Skapin 6:4, 6:3, Tončič-Skoberne 4, 6:1, Albaneže-Holzinger 6:0, 6:2; osminski finale: Blanke-Fabian 6:1, 6:0, Goršek-Milavec 6:1, 2:1 odstopil, Skapin-Gregorčič 6:2, 6:2, Mali-Kirbiš 6:1, 6:3, Skoberne-Bergant 6:3, 7:5, Tončič-Babič 6:4, 2:3 odstopil, Holzinger-Voglar 6:1, 6:3, Albaneže-Dernov-

šek 6:2, 6:0. **Juniorji, single:** Finale: Goršek-Vute 6:3, 1:6, 6:1, Vute-Vampl 6:4, 2:6, 7:5, Goršek-Milavec 7:5, 6:0, Blanke II.-Perne 6:2, 6:1, Vute-Krell 6:1, 6:0, Vampl-Slana 6:0, 6:4, Slana Cepuder 6:4, 6:1, Krell-Finžgar 6:1, 6:3, Vute-Podlesnik 6:2, 6:2, Milavec-Kleinwächter 6:0, 6:0, Goršek-Kodrič II. 6:1, 7:5, Podlesnik-Kobi II. 6:0, 6:1, Vute-Dernovšek II. 7:5, 6:1, Milavec-Kodrič II. 6:2, 9:7.

Dame, single: Lirzer-Babič 6:1, 6:2, Lirzer-Voglar 8:6, 6:1.

Gospodje, double: Tončič-Mali: Skoberne-Holzinger 6:2, 3:6, 6:4, Blanke-Hitzel: Kirbiš-Albaneže 6:1, 6:3, Skoberne-Holzinger: Mazi-Vampl 6:2, 6:3, Tončič-Mali: Skapin-Dernovšek 6:4, 6:4, Blanke-Hitzel: Milavec-Dernovšek II. 6:1, 6:0, Kirbiš-Albaneže: Bergant-Voglar 6:2, 6:3, Bergant-Voglar: Grill-Schwarz 6:4, 6:0.

Mešani double: Lirzer-Hitzel: Mazi-Vampl 6:3, 6:2, Babič-Tončič: Voglar-Albaneže 6:2, 3:6, 6:3, Mazi-Vampl: Pecklar-Kirbiš 6:1, 6:4, Babič-Tončič: Perne-Fabian 6:1, 6:3.

Za tekmovalje je vladalo ves čas veliko zanimanje. Organizacija je bila v večini rokav ravn. Babiča, ki mu gre za brezhibni potek posebno priznanje.

Kolesarska dirka „Okrog Pohorja“

SSK Maraton je priredil v okviru MT veliko kolesarsko dirko na 157 km dolgi progi Maribor-Fram-Slov. Bistrica-Stranica-Vitanje-Slovenji Gradec-Dravograd-Marenberg-Maribor. Na dirki, za katero je vladalo veliko zanimanje, je od pričetka štartalo ob 5.24 na križišču Korosce in Vrazove ulice 26 tekmovalcev. Poleg mnogih domačih tekmovalcev je treba posebej omeniti državnega prvaka Prosenika Gustava iz Zagreba. Radi izredno slabih cest je do konca vzdržalo le 15 dirkačev. Težjih poškodb ni bilo. Na cilju pri mestnem parku se je zbrala okoli pol 11. velika množica gledalcev. Ob zvokih godbe je prvi došel na cilj Gustav Prosenik v odličnem času 5:02.1, sledijo mu: 2. Karel Sodoc (Maraton) 5:10.47, 3. Jože Planinšek (KSK Celje) 5:18.02, 4. Stjepan Ljubič (Olimp, Zagreb) 5:19.01, 5. Gregor Jože (Edinstvo, Ljubljana) 5:20.20, 6. Rudolf Fiket (Olimp, Zagreb), 7. Oskar Jeržal (Edinstvo, Ljubljana), 8. Jernejc Oto (KSK, Celje), 9. Jože Spajzer (KSK, Celje), 10. Anton Grmek (Tekstilni KK, Maribor).

Po končani dirki so kolesarji krenili v povorki z godbo na čelu na razstavišče MT, kjer je inž. Lah v imenu mestnega župana dr. Juvana izročil zmagovalcu krasni pokal dr. Juvana, ravn. Loos pa je predal Maratoncu Sodcu kot najboljšemu Mariborčanu pokal MT in MTK. Ostali do 10. so prejeli lična praktična darila.

Varaždinska Slavija v Mariboru

Jutri na praznik ob pol 16. uri bo na teniških igriščih ISSK Maribora začetek revanšnega prijateljskega srečanja med teniskima družinama ISSK Maribora in varaždinske Slavije.

s. V Beogradu je BSK v nočni tekmi premagal Jugoslavijo s 3:1 (0:1).

Tone Čufar

Tam za turškim gričem

Vesela zgodba iz resnih časov

Gospod župnik si je otrl pot s čela in se utrujen naslonil na leco. Vernikom je bil izvalil pravo ganotje, ženske so ihtele in sam gospod si ni mogel kaj, da si ne bi obrisal solze. Potem je legla mehko na njegov obraz, znova je povzel besedo, mehko je pa spet zginila in beseda se mu proti njegovi volji spreverila v sveto jezo.

»Zoper krvoke, besedolomce, požigalce, roparje in tatove pod sultanovim poveljstvom, moramo postaviti vojsko močnih, da ubranimo našo krščansko vero, ki uči bratstvo med narodi, da ubranimo našo lepo besedo in našo sočno zemljo pred tujčevim pohleptom, da rešimo našo čast, čast naših žena in deklet, pa tudi nas samih. Turek je kar za gorami. Vsak dan lahko pogleda k nam. Do naših ljudi ima že pod kopitom. Če dobi še nas, bomo zbrisani s sveta.«

Častiti mož si je obrisal čelo. Še in še bi govoril o grozotah sultanovih čet, ki so plačane in hranjene samo zato, da ga drže pokoncu. Župnik je pomislil, da mora ljudem vliiti tudi poguma in ne samo groze. Pa je nadaljeval:

»Nero je moril naše brate, jih metal levom in žive sežigal. Pa je kljub temu zmagala pravica nad krivico. Dvignili so se sužnji in propadli so tirani. Pravica teptanih in ponižanih mora na dan. Zdaj je pa važno samo to, da padejo najhujši nasilniki. Za vse je prostora pod soncem, ne mislimo za vse tirane, temveč za vse ljudi in narode. V delu in tovariški slogi, enaki med sabo kakor naši apostoli, lahko dolgo in dobro živimo. Bodimo si bratje in sestre ne samo v besedah, temveč tudi v dejanjih. Naj ne bo nihče med nami lačen kruha in dobre besede, naj nihče ne krade svojemu bližnjemu plodu njegovega dela, naj nihče ne greni teh bežnih ur človekovega življenja v dolini solz. Spoštujte se, ljubite se, ljubite...«

Micka ob teh besedah ni mogla strpeti, da se ne bi ozrla nazaj. Vsa srečna se je ujela z Janezovimi očmi. Oba sta bila neizmerno zadovoljna, da sta v tako polni meri izpolnjevala gospodovo željo.

»Ljubimo se, da bomo v slogi branili naš dom, če bo to potrebno. Če se zdaj ubranimo roparjev in očuvamo našo vero v pravico in naš lep jezik, zemljo in

Uspel plavalni dan v Mariboru

Reprezentanci mest Zagreb-Maribor 49:42. Navzlic izredno neugodnemu vremenu je marljivi MPK na Mariborskem otoku pred cca. 300 najnavdušenejšimi ljubitelji plavalnega sporta izvedel popoln spored dvoboja mestnih reprezentanc Zagreba in Maribora. Odlično organizirana prireditelj je nudila izvrsten sport. Borba za zmago je bila težka in ostra, toda v strogih sportnih mejah. Zagreb je nastopil v najmočnejši postavi. Večino so tvorili člani Zagrebškega plavalnega kluba ojačeni z nekaterimi člani Haška in Marathona. Barve Maribora je zastopalo moštvo MPK, ojačeno z dvema članoma SK Ilirije iz Ljubljane (Pestevšek in Zihlerl).

Spored se je razvijal sledeče: **50 m prosto:** 1. Čuček (Z) 28.3, 2. Donatič (Z) 29.1, 3. Zimic (M) 30.8, 4. Jandl (M) 31.2. Zagreb 8, Maribor 3 točke.

3x50 m prosto, juniorji — izven sporeda: 1. MPK I. 1:53.3, 2. MPK II. 1:57.5, 3. MPK III. 2:24.2.

100 m prsno: 1. Dvoržak (Z) 1:25.8, 2. Skapin (M) 1:31.2, 3. Gala I. (M) 1:34.1, 4. Vodička (Z) 1:48.7. Zagreb 14, Maribor 8.

100 m prsno — dame — izven sporeda: 1. Fišer (ZPK) 1:51.6, 2. Najman (ZPK) 1:56.2.

100 m hrbtno: 1. Pestevšek (M) 1:30.—, 2. Smerdu I. (M) 1:37.—, 3. Pertot (Z) 1:43.—. Zagreb 16, Maribor 16.

Ekshibicijski skoki: Poleg večkratnega jugoslovanskega prvaka in olimpijca Branka Zihlerl (Ilirija, Ljubljana), ki je s svojimi težkimi in mojstrsko izvedenimi skoki zadivil občinstvo, so nastopili tudi člani MPK: Berlič, Podbukovšek, Košak, Gala in Stare in dokazali, da je šola, ki so jo v zadnjem času imeli pri Zihlerlu, že obrodila vidne sadove. Posebno sta ugajala Berlič in Podbukovšek.

100 m prosto: 1. Čuček (Z) 1:07.—, 2. Pestevšek (M) 1:08.2, 3. Bleiweis (Z) 1:12.8, 4. Zimic (M) 1:13.8. Zagreb 23, Maribor 20.

Stafeta 3x50 m mešano: 1. Maribor (Pestevšek-Skapin-Zihlerl) 1:45.2, 2. Zagreb (Pertot-Dvoržak-Čuček) 1:54.2. Zagreb 29, Maribor 36.

Stafeta 3x50 m prosto: 1. Zagreb (Bleiweis-Čuček-Donatič) 1:30.—, 2. Maribor (Gold-Pestevšek-Zimic) 1:34.—. Zagreb 39, Maribor 36.

Waterpolo: Zagreb je nastopil z izredno močnim moštvom, v katerem so bili tudi znani državni reprezentanti brata dr. Bibica in dr. Katič v postavi: Bleiweis-Sergović-Kreculj-dr. Katič-Donatič-dr. Bibica Ivo-dr. Bibica Tonko, katerih večina je nastopila le v waterpolu. Maribor je zastopalo moštvo: Lampret, Gold, Skapin, Pestevšek, Jandl, Zimic, Krstič. Igra je bila zelo napeta. Zagrebčanom se je poznalo, da so odlično vigrani in ruširani, saj so pred kratkim zmagali nad Ilirijo v državnem prvenstvu. Pod vodstvom sodnika g. Zihlerla je igra zaključena z rezultatom 5:1 (3:1) za Zagreb. S tem je doseženo končno stanje točk 49:42 za Zagreb, kar je za Maribor z ozirom na močno postavo Zagreba zelo laskav uspeh. Pred pričetkom tekmovalja je predsednik Mariborskega plavalnega kluba Evgen Bergant s primernim nagovorom pozdravil goste in jim izročil lep šopek nageljnove s traki v klubovnih barvah.

Zirija, na čelu katere je bil delegat JPS g. Stergar in s člani inž. Kurir za Zagreb in Bergant za Maribor je poslovala brezhibno. Po končanih tekмах je MPK gostom priredil prijateljski družabni večer.

Plavalna tekma na Dravi

Dopoldne je Mariborski plavalni klub izvedel na 3 km dolgi progi na Dravi (Mariborski otok-kopališče Kristijan) plavalno tekmo. Vsled neugodnega vremena in

mrzle vode je startalo le 7 tekmovalcev, ki so dosegli sledeče uspehe: zmagal je član MPK Lampret v času 17 minut 23 sekund, kar je najboljši čas, kar jih je do sedaj doseženih na tej progi. Drugi je bil žilavi Sihert Anton, ki je včasih resno ogrožal Lampreta s časom 17.40. 3. Zivko Janko, član Sokola II. v 17.56. 4. Balon Franc (Sokol II.) v 18.07. 5. Fajdiga (MPK) v 18.30. 6. Sihert Josip v 18.41, dočim je moral Kurnik (Studenški SK) vsled stare poškodbe na pol proge odstopiti. Zanimivi prireditvi je na brvi in državnem mostu prisostvovalo ogromno gledalcev. Na cilju je prireditelje presenetil lastnik kopališča g. Kristijan s toplo obleko in čajem ter na ta način pokazal veliko razumevanje za plavalni sport. Prvi trije placirani so prejeli lepa darila MT. Organizacija je bila brezhibna, marljivo pa so v čolnih pomagali člani Studenskega sportnega kluba. Letošnje plavalne prireditve v okviru MT so pokazale, da razpolaga Maribor z izvrstnim plavalnim materialom, ki bo s podporo javnosti in merodajnih faktorjev v jugoslovanskem plavalnem sportu igral v kratkem zelo vidno vlogo.

SK Rapid v Celju

Mariborski SK Rapid je včeraj gostoval v Celju ter premagal tamkajšnjo Jugoslavijo z rezultatom 6:3 (2:2).

s. Za olimpijski nogometni turnir 1940 se je doslej prijavilo 40 narodov, med njimi tudi Jugoslavija.

UREDBA O UMETNIŠKIH ŠOLAH

Prosvetni minister je izdal uredbo o umetniških šolah. Po novi uredbi se spremeni sedaj umetnostna akademija v Beogradu v akademijo likovnih umetnosti, sedanja umetnostna akademija v Zagrebu v akademijo glasbenih umetnosti, sedanja glasbena akademija v Beogradu s srednjo glasbeno šolo v glasbeno akademijo v Beogradu. Uredba predvideva spremembe tudi v Ljubljani. Sedanja visoka šola državnega konservatorija s posebnimi oddelki: dramsko šolo, operno šolo in pedagoškim oddelkom se spremeni v glasbeno akademijo v Ljubljani. — Sedanja srednja šola državnega konservatorija v Ljubljani postane srednja glasbena šola s tem, da ta šola ostane poleg

n. Osem žrtev je že padlo od skrivnostne lovske puške. V Vezišču pri Čazmi so padle zadnje čase znova tri žrtve od skrivnostne lovske puške. V vas je prišla sodna komisija iz Belovara, da bi raztelesila trupla, ali kmetje tega niso dopustili. Šele na prigovarjanje državnega tožilca so kmetje dovolili raztelesenje. Vse žrtve so padle zadete iz lovske puške in to iz neposredne bližine. Zadnji žrtvi, Mato in Slavko Kosak, sta bili ustreljeni z dvema streloma, ko sta se razgovarjala pri hišnih vratih z nekim dekletom. Ubijalec je neverjetno dober strelec. Komisija je ugotovila, da je vas razdeljena v dve skupini, ki se masovno ubijata.

n. 14.000.000 je določila država za Osrednjo zvezo hrvatskih kmetijskih zadrug.

rod, potem se lahko nadejamo še lepih, zlatih časov.«

Dolga je bila pridiga, a je morebiti še prezgodaj minula. Zavzeti verniki so po zadnjem evangeliju resnih, a odločnih obrazov prišli iz cerkve. Bolj plašne so bile ženske, Turka so se zelo bale in za svoje drage so bile v skrbeh. Janez je počakal Micko, četudi ga je mikalo med možake. Malo jo je pospremil, da je spe enkrat vsem pokazal svoje dopadenje nad njo. Obljubil ji je, da pride zvečer v vas, če že ne kar popoldan in potem se je vrnil nazaj pred cerkev.

III.

Pred božjim hramom je bilo kaj živahno, kajti ob Janezovem povratku je iz oddaljene graščine prihajal bobnar in se ves zasoplen postavil pred možake. Malo je bil zamudil, pa je zdaj s tem večjo vnemo zabobnal in tako oznanil, da prinaša faranom grofova sporočila. Možje in fantje se ga niso nič kaj veselili, nič dobrega niso pričakovali iz graščine, a poslušati so morali grofovega sła in tudi narediti, kar jim je naložila posvetna gosposka. Do truno so bili prepričani, da bo bobnar prinesel posebno novico zaradi Turkov, pa so se urežali.

Bobnar je oznanil, da morajo na grofovske njive. Možje so godrnjali, rekel pa ni nihče ničesar. Čakalo jih je še delo na njihovih revnih poljih, za kar se pa grof ni

njegov bobnar nista menila. Bradati možakar na konju je samo povedal hiše, iz katerih morajo biti drugi dan zarana ljudje na polju.

»Da se kdo ne odtegne!« je zaklical preteče in odjahal proti graščini.

Za trenutje je vse onemelo, potem pa se je oglasil star kmetič:

»Doma imaš grofa, za hribom pa Turka!«

Kdo drugi ne bi rekel nobene. Jameza, ki je delal v graščinski fužini, je že srbel jezik in malo je manjkalo, da se ni obregnil ob gospodarja. Marsikaj bi pa rad povedal, le začeti ni maral. Možje in fantje so se jeli razhajati, imeli so potno glavo Turka in nič niso vedeli, kako se ga naj ubranijo.

»Ali mislite, da je res tako hudo pod Turkom?« je spraševal kmetič, ki se je že prej oglašil in bi se tudi zdaj rad pomenoval. Zadrževal je ljudi, da se ne bi čisto raztepli.

»Župnik so še malo povedali.«

»Se vse huje je, kakor si more človek misliti.«

»Sultan lahko pokoplje ves svet v krvi in ognju.«

Možaki so moževali in končno pričakali župnika. Domače je stopil med nje in bil vesel, da se še niso razkropili.

»Se bomo branili pred pesjanom?« je vprašal.

Uvod v jesensko nogometno prvenstvo

ŽELEZNIČAR JE DOSEGEL REMIS PROTI SK CELJU TER ZMAGO NAD PSK DRAVO.

Po daljšem odmoru smo imeli včeraj na stadionu zopet dve nogometni tekmi, kateri je kljub idealnemu vremenu za nogomet prisostvovalo le maloštevilno občinstvo.

SK Železničar—PSK Drava 8:1 (7:0)

Kot prvi par sta nastopila Železničar II. ter ptujska Drava. Tekma je bila od začetka precej enostranska ter se je odigravala pretežno na polovici gostov. V drugi polovici pa so tudi Ptujčani dosegli časten rezultat 1:1. Simpatično ptujsko moštvo razpolaga z nekaterimi prav dobrimi posamezniki, vendar kot celota ni moglo biti kos mnogo bolj vigranemu nasprotniku. Sodil je ss. g. Kopic.

Železničar—Celje 2:2 (1:0)

Druga tekma je trajala le 2x35 min., ker se je pričela radi zamude vlaka malo pre-

pozno. Radi tega pa sta tudi obe moštvi v celi igri forsirali silen tempo, pri čemer pa so gosti tako v brzini kakor v odločnem startu za malenkost prekašali domačine, ki so bili sicer v stalni premoči, a so se izgubljali v hiperkombinacijah pred nasprotnimi vrati. Železničar je pokazal lepo tehnično znanje, pogrešno pa je preveč dvigal žogo v zrak, pred vrati pa z mnogo premalo streljal. Pri danih šansah bi bil moral malo bolj razpoloženi napad včerajšnjo tekmo dobiti. Serijo golov je otvoril v 13. min prve polovice Štifter, ki je prevzel žogo s kota z glavo ter jo med nasprotnima branilcema, ki se nista razumela, plasiral v mrežo. Takoj v začetku druge polovice je Dobrajc iz solo teka znižal na 1:1 ter v 20. min dosegel vodstvo. Sele malo pred koncem je Frangeš izenačil iz prostega strela iz 30 m. Sodil je ss. g. Nemeč.

Sport v prekmurski prestolnici

OB 15-LETNEM JUBILEJU SK MURE SO BILE V MURSKI SOBOTO ŠTEVILNE SPORTNE PRIREDITVE.

SK Mura je včeraj proslavil svojo 15 letnico s številnimi sportnimi prireditvami. Dopoldne je bil teniški turnir Mura—ČSK, v katerem so zmagali Čakovčani s 3:1. Rezultati posameznih partij: Pevec (C): Kerčmar (M) 6:2, 4:6, 7:5; Kardoš (M): Legenstein (C) 6:0, 8:6; Neumann (C): Nemeč M. (M) 6:0, 6:4. — Double: Pevec—Neumann (C): Kardoš—Nemeč (M) 2:6, 6:4, 6:1.

Popoldne so bile v krasnem Murinem kopališču plavalne tekme za naslov prvaka Prekmurja. Prekmurski prvaki v posameznih disciplinah so: 100 m sprint, senforji: 1. Cvetko 1:14,2, 100 m juniorji: Rusanov 1:19, 33 m prsto, juniorji: Valovec 27, 33 m hrbtno, juniorji: Rusanov in Serbec 28, 33 m prsto, juniorji: Serbec 28,1.

ŠTEVILNI MARIBORSKI ATLETI V SLOVENSKI REPREZENTANCI

Za reprezentančni troboj Zagreb—Ljubljana—Beograd, ki bo koncem tedna v Zagrebu, so postavljeni številni mariborski atleti, kar je lepo izpričevalo mariborski atletiki. Določeni so sledeči: Hlade, Lužnik, Lončarič (biti morajo v Zagrebu v četrtek ob 22.05), Zorko, Kramer, dr. Musnik, Badl (prihod v Zagreb v petek ob 22.05), Gujznik, Muravs, Gregorovič, Oroszy, Radič, Smerdel, ki morajo biti v Zagrebu v soboto ob 22.05. Glede polovične vrnitve za atlete bo LAP pravočasno poskrbel.

s. V povratni kvalifikacijski tekmi za vstop v ligo je ZAK premagal SK Bakič s 5:1 ter se tako plasiral v ligo.

s. Prva kvalifikacijska tekma za vstop v slovensko-hrvatsko ligo se je v Varaždinu končala med Slavijo in Gradjskim (Bjelovar) s 5:1.

SO BILE V MURSKI SOBOTO ŠTEVILNE PORAZ SK LJUBLJANE.

400 m prsto: Lajnšček 7:15, mešana štafeta 3x33 m: Rusanov—Cvetko—Mesarič 1:13, mešana štafeta 3x100 m: Serbec—Mesarič—Cvetko 4:10,4.

Največ zanimanja je vladalo za gostovanje ligškega teama SK Ljubljane, ki pa ni pokazal tega, kar se je od njega pričakovalo ter je moral celo prepustiti zmago domačinom z visoko razliko 0:3. Sodil je ss. g. Turk.

V predigri je reprezentanca Prlekije, ki so jo sestavljali igralci iz Ljutomer, Ormoža in Gor. Radgone, podlegla rezervi Mure z 2:5.

Pred glavno tekmo je predsednik Mure ravn. Lipič pozdravil goste ter se javno zahvalil vsem onim, ki so SK Muri pripomogli do zgraditve stadiona s kopališčem.

s. Blejski turnir. Na mednarodnem teniškem turnirju na Bledu preseneča poraz Smerduja Borisa, ki ga je gladko izločil Madžar Szempeter. V semifinale pridejo Schäffer—Szempeter ter Laslo—Radovanovič. V damski konkurenci je osvojila prvo mesto gđ. Kovačeva z zmago 6:2, 6:3 v finalu nad gđ. Florijanovo, zmagovalca v moškem dublu sta Smerdu—Laslo, premagala sta par Radovanovič—Schäffer s 6:1, 6:3, 6:4.

Amaterski šahovski turnir v Zagrebu
Stanje po 7. kolu. A skupina: Gligorič 6½, Rajković 6, Jerman 5½, Šiška 4½, Feuer in Majstorovič 4 itd. B skupina: Gabrovšek 6, Šorli 5½, Berner, Rabar, inž. Weiss 4½, Carev 4 itd.
Damsko prvenstvo: Timofejeva in Petrovičeva 6, Antonijević 4, Hrašovec in Marut 3 itd.

Prodaj

PRVOVRSTEN KIS
za vlaganje dobite pri Ivan Pečar Maribor, Gosposka 11
7503-4

GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK
poceni na prodaj. Ruška c. 4.
7608-4

MESARIJI
prodaj dva vola 3¼ leta stara, debela, 5 minut od postaje Crešnjevec, proge Slov. Bistrice. Karl Javornik, Lokanja vas pri Slov. Bistrici.
7611-4

Prodaj DVOSTANOVANJSKO HIŠO
z lepim vrtom. Zg. Radvanje Pohorska cesta 36. 7614-4

STEDILNIK
kahli, stari format, dobro ohranjen, se takoj prodaja. — Vprašati Aleksandrova cesta 46/I., (banka). 7620-4

Prodaj ENODRUŽINSKA HIŠA
z nekaj zemlje, blizu postaje v Rušah št. 127. 7622-4

Prodaj se zelo lepo in ohranjen

STEDILNIK
Sp. Radvanje 55. 7650-4

OTROŠKI SPORTNI VOZIČEK
moderen, skoraj nov, na prodaj. Mlinska 34. pri 1. 7512-4

Stanovanje išče

Iščem moderno komfortno 4-SOBNO STANOVANJE od 1. oktobra dalje. Ponudbe na Ceršakovo tovarno lepence Maribor, Maistrova 17. 7434-6

Stanovanje

Odda se novo **STANOVANJE** 2 sobi in kuhinja s pritliklami na Teznu pri postaji. Gregorčičeva 1. 7610-5

STANOVANJE sve sobi in kuhinjo se odda. Kneza Koclja 26. 7630-5

SOBA IN KUHINJA se takoj odda. Zrkovska c. 7. Pobrežje. 7631-5

SOBA, KUHINJA, KABINET shramba se odda stranki brez otrok 1. sept. Bolfenkova ulica 15. Studenci. 7639-5

Soba odda

Odda se **PRAZNA SOBA** eni ali dvema odraslim osebam. Stritarjeva 30. Studenci. 7604-7

Odda se **SOBICA** gospodu brez hrane. Jerovškova, Magdalenska 42. 7606-7

SOBA se odda v Cankarjevi 1. Maribor. 7612-7

SOBA S STEDILNIKOM se odda. Stanko Vrazova. Po brežje. Vprašati Lovca, Glavnega trga 4. 7616-7

DVA GOSPODA se sprejmeta na stanovanje. Loška ul. 5-I, vrata 7. 7627-7

LEPA SONČNA SOBA s štedilnikom se odda s 1. septembrom. Koroška 67. 7632-7

GOSPODA sprejemem v svojo osterbo. Sme tanova 51-I, vrata 3. 7633-7

SPREJMEM GOSPODA sestanovaleca. Pipuševa ul. 4. vrata 1, poprej Vrbanova. 7635-7

Službo dobi

MIZARSKI VAJENEC se sprejme. Maribor, Frankopanova 23. 7607-9

Zahvala

Smatrava za svojo dolžnost, izreči tem potom javno in hvalo šef-primariju II. kirurškega oddelka splošne bolnice v Mariboru

g. dr. Vladimir Brezovnik

za vestno in s polnim uspehom izvršeno operacijo na najini hčerki, kakor za njegovo brezprimerno in požrtvovalno zdravniško oskrbo pri nadaljnjem zdravljenju. Iskrena hvala tudi njegovim gg. asistentom g. dr. Popovičevi, g. dr. Horvatu in g. dr. Pikoitu!

G. šef-primarija II. kirurškega oddelka dr. Vladimir Brezovnik lahko priporoča najtopleje vsem, zdravniške oskrbe potrebnim.

Franc in Marija Ko
Sv. Jakob v Slov. gor.

SLAŠČIČARSKI POMOČNIK se takoj sprejme pri Illich Eman. Maribor. Slovenska ul. 6. 7640-9

VAJENKA za šiviljsko stroko se sprejme Naslov v upravi. 7644-9

Službo išče

TRGOVSKA POMOČNICA izučena v trgovini z mešan. blagom, zmožna kavcije, išče službo pod »Vestna«. 7609-10

KMETSKA VDOVA 54 let stara, išče službo k starejšemu gospodu, gre tudi k majhni družini v pomoč gospodinji. Plača postranska stvar. Nastopim lahko takoj. Naslov v upravi »Večernika« 7619-10

Dopisi

POŠTENO DEKLE srednjih let z nekaj dote želi znanja s starejšim gospodom ali vdovcem v svrhu ženitve. Dopise na upravo pod »Pošteno deklet«. 7605-12

STAREJŠI GOSPOD samec, si želi znanja s samostojno damo srednje starosti v svrhu skupnega planinskega razvedrila. Ponudbe na upravo lista pod »Trajno«. 7642-12

Lokal

TRGOVSKI LOKAL za trgovino z mešanim blagom z inventarjem vzajem v najem na prometnem kraju. Pismene ponudbe na upravo lista pod »Takoj«. 7548-14

ODDAM LOKAL obstoječ iz 2 sob, primeren za pisarno ali obrt na Aleksandrovi cesti. Vprašati Maistrova 6/II., Simončič. 7624-14

Časopisni papir

zelo ugodno na prodaj
v uprav. »Večernika«

Najboljše
kosovno
apno

Apnenice Ant. Birolla, Kresnice
pisarna: Ant. Birolla, Ljubljana,
Dalmatinova ulica 10

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par, najmanjša pristojbina za te oglase je din 8.—. Družbe, predtisk, dopisovanja in ženitovanjski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 10.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasi davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga je vpslati v pismo skupaj z naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. Za vse pismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znamka za 3 din.

Razno

HERMES
enoletni trgovski tečaj, Maribor, Zrinskega trg 1, sprejema dnevno prijave. Praktičen strokovni trgovski pouk. Nizka šolnina. Zahtevajte brezplačne prospekte. 6967-1

NOGAVICE, KOPALKE kombineže, obleke—blago, platno, volno itd. nudi »Maras«, Koroška 26. 7137-1

IZBORNO VINO! Muškati silvanec, reński rizling ter prima namizno vino sv. Peterčan po zmerni ceni dobite v gostilni »Prešernova klet« v Gosposki ulici. 7297-1

RENSKI RIZLING iz vinotoča »Habakuk« še do konca t. m. 7625-1

GRADBENI MATERIAL vse vrste strešne in izolirne lepenke, smolni cement, bitumen, resitol dimniška vratca iz armiranega betona po originalnih, tovarniških cenah apno, premog, drva, kolobarje po nizkih cenah dobite v lesni trgovini D. Stuhca, Maribor, Traška cesta. 7626-1

VINO PO DIN 8.— toči vinotoča Ipavica, Košaki 62, 10 minut od glavnega kolodvora, nasproti gostilni Kekec. 7637-1

KOROŠKE BRUSNICE sveže, razpošilja vsako množino Pugnšek Ivan, trg. Lj. beliče-Meža. 7638-1

KOLARSTVO Prisilna uprava v Marenbergu daje v najem: delavnico za kolarstvo z mašinskim obratom (zaloga lesa) in družinskim stanovanjem. 7641-1

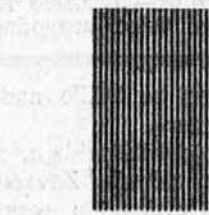
KONCERT KOLESARKEGA DRUŠTVA STUDENCI je radi slabega vremena preložen na 15. avgusta. Gostilna Mras. Studenci. 7646-1

Posest

Prodaj POSESTVO 60 orolov zemlje, in tristanovanjsko hišo z lepim vrtom ob glavni cesti v bližini Maribora. Naslov v upravi. 7613-2

HIŠA se da v najem s 1. septembrom. Levstikova 33. Tezno. 7615-2

STANOVANJSKO HIŠICO prodaj z velikim vrtom, zadnja cena 10.500 din. Pogledati v torek do 4. ure popoldne. Spodnja Dobrava št. 51 pri Mariboru. 7628-2

„Večernikovi“
mali oglasi
so najcenejši, saj stane
beseda samo
50 par

Kupim

KUPIM TRGOVINO ALI GOSTILNO z malo zemljišča proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe poslati pod »Trgovina« na upravo lista. 7636-3

PLANINSKE POSTELJE kupite poceni pri »Obnova«. P. Novak, Jurčičeva 6. 7643-3